

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

ผลของการศึกษาเรื่อง “การเตรียมการเข้าสู่วัยสูงอายุที่มีศักยภาพ ของบุคลากร กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถามจำนวน 277 ชุด แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for the social Science) สำหรับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้แบ่งเนื้อหาการนำเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การนำเสนอผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ (Productive Aging)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ (Successful Aging)

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในการเตรียมการใช้ชีวิตหลังเกษียณ

ส่วนที่ 5 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ (Productive Aging) การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ (Successful Aging)

ตอนที่ 2 การอภิปรายผลการศึกษา

ตอนที่ 1 การนำเสนอผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส รายได้ ระดับ (ซี) และตำแหน่ง ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1.1 เพศ อายุ และระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.4 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 38.6 เป็นเพศชาย โดยร้อยละ 14.4 มีอายุอยู่ในเกณฑ์ 55 ปี รองลงมา ร้อยละ 13.4 มีอายุ 54 ปี ร้อยละ 12.3 มีอายุ 52 ปี และร้อยละ 11.6 มีอายุ 56 ปี ตามลำดับ ในส่วนของระดับการศึกษานั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 60.6 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมา ร้อยละ 18.4 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท และ ร้อยละ 11.2 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และมีเพียงร้อยละ 9.7 ที่ สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ
อายุ และระดับการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N = 277)	ร้อยละ (100.00)
<u>เพศ</u>		
- หญิง	170	61.4
- ชาย	107	38.6
<u>อายุ</u>		
- อายุ 50 ปี	28	10.1
- อายุ 51 ปี	27	9.7
- อายุ 52 ปี	34	12.3
- อายุ 53 ปี	31	11.2
- อายุ 54 ปี	37	13.4
- อายุ 55 ปี	40	14.4
- อายุ 56 ปี	32	11.6
- อายุ 57 ปี	14	5.1
- อายุ 58 ปี	22	7.9
- อายุ 59 ปี	12	4.3
<u>ระดับการศึกษา</u>		
- มัธยมศึกษา	31	11.2
- ปวช/ ปวส.	27	9.7
- ปริญญาตรี	168	60.6
- ปริญญาโท	51	18.4

1.2 สถานภาพสมรสและเงินเดือน

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.0 เป็นโสด ร้อยละ 22.0 เป็นผู้ที่มีสมรสแล้ว ร้อยละ 6.5 หย่าร้าง และมีเพียงร้อยละ 2.5 ที่เป็นหม้าย

ในส่วนของอัตราเงินเดือนปัจจุบัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 49.8 มีอัตราเงินเดือน 50,001-55,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 10.5 มีอัตราเงินเดือน 35,001-40,000 บาท และร้อยละ 10.1 มีอัตราเงินเดือน 25,001-30,000 บาท ร้อยละ 7.2 มีอัตราเงินเดือน 30,001-35,000 บาท ร้อยละ 5.4 มีอัตราเงินเดือน 45,001-50,000 บาท และมีเพียงร้อยละ 1.1 ที่มีอัตราเงินเดือนต่ำกว่า/ไม่เกิน 10,000 บาท (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพและรายได้

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N = 277)	ร้อยละ (100.00)
<u>สถานภาพ</u>		
- สมรส	191	69.0
- โสด	61	22.0
- หย่าร้าง	18	6.5
- หม้าย	7	2.5
<u>รายได้/เงินเดือน</u>		
- ต่ำกว่า/ไม่เกิน 10,000 บาท	3	1.1
- 10,001-15,000 บาท	5	1.8
- 15,001-20,000 บาท	14	5.1
- 20,001-25,000 บาท	14	5.1
- 25,001-30,000 บาท	28	10.1
- 30,001-35,000 บาท	20	7.2
- 35,001-40,000 บาท	29	10.5
- 40,001-45,000 บาท	11	4.0
- 45,001-50,000 บาท	15	5.4
- 50,001-55,000 บาท	138	49.8

1.3 ระดับ (ซี) และตำแหน่ง

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 71.8 ไม่มีระดับซี รองลงมา ร้อยละ 11.6 อยู่ในระดับซี 8 ร้อยละ 7.9 อยู่ในระดับซี 7 ร้อยละ 5.1 อยู่ในระดับซี 6 ร้อยละ 3.2 อยู่ในระดับซี 5 และร้อยละ 0.4 อยู่ในระดับซี 9 ตามลำดับ

ตำแหน่งงานในปัจจุบัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 67.1 อยู่ในตำแหน่งพนักงานรัฐวิสาหกิจ/องค์การมหาชน รองลงมา ร้อยละ 28.9 อยู่ในตำแหน่งข้าราชการ ร้อยละ 2.9 อยู่ในตำแหน่งลูกจ้างประจำ และร้อยละ 1.1 อยู่ในตำแหน่งพนักงานราชการ (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3

จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับ (ซี) และตำแหน่ง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N = 277)	ร้อยละ (100.00)
<u>ระดับซี</u>		
- ไม่มีระดับซี	199	71.8
- ระดับซี 5	9	3.2
- ระดับซี 6	14	5.1
- ระดับซี 7	22	7.9
- ระดับซี 8	32	11.6
- ระดับซี 9	1	.4
<u>ตำแหน่ง/อาชีพในปัจจุบัน</u>		
- ข้าราชการ	80	28.9
- ลูกจ้างประจำ	8	2.9
- พนักงานราชการ	3	1.1
- พนักงาน (รัฐวิสาหกิจ/องค์การมหาชน)	186	67.1

สรุปภาพรวมข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานใน ส่วนกลาง สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 61.4 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 14.4 มีอายุ 55 ปี ร้อยละ 60.6 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 69.0 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 49.8 มีอัตราเงินเดือน 50,001- 55,000 บาท ร้อยละ 71.8 ไม่มีระดับซี และร้อยละ 67.1 เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ/องค์การมหาชน (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4
ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับภาพรวมของข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	ส่วนใหญ่		น้อยที่สุด	
	ข้อมูล	ร้อยละ	ข้อมูล	ร้อยละ
เพศ	หญิง (170)	61.4	ชาย (107)	38.6
อายุ	55 ปี (40)	14.4	59 ปี (12)	4.3
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี (168)	60.6	ปวช./ปวส. (27)	9.7
สถานภาพ	สมรส (191)	69.0	หม้าย (7)	2.5
เงินเดือน	50,001 - 55,000 บาท (138)	49.8	ต่ำกว่า/ไม่เกิน 10,000 บาท (3)	1.1
ระดับชี	ไม่มีระดับชี (199)	71.8	ระดับชี 9 (1)	.4
ตำแหน่ง	พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ องค์การมหาชน (186)	67.1	พนักงานราชการ (3)	1.1

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ (Productive Aging)

การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ (Productive Aging) หมายถึง กิจกรรมการเตรียมการสำหรับปฏิบัติและได้วางแผนปฏิบัติ ในการดูแลตนเอง เพื่อสร้างหลักประกัน และสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ ประกอบด้วย การเตรียมการด้านร่างกาย การเตรียมการด้านการเงิน และการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย ผลการศึกษาในแต่ละด้านปรากฏดังนี้

2.1 การเตรียมการด้านร่างกาย

หมายถึง การกระทำ หรือพฤติกรรมของบุคคลในการดูแลเอาใจใส่ต่อสุขภาพร่างกาย ทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพ และโภชนาการ

ผลจากการศึกษาลักษณะการเตรียมการด้านร่างกาย โดยการรับประทานอาหารที่มีกากใยสูง ประเภทผักใบเขียวและผลไม้ต่างๆ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 48.7 ได้ทำบ้าง รองลงมาร้อยละ 41.5 ทำอย่างจริงจัง ร้อยละ 7.2 กำลังจะเริ่มทำ และร้อยละ 2.6 ไม่คิดจะทำ โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.288$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับมาก

การเตรียมการด้านร่างกาย โดยการรับประทานอาหารที่มีแคลเซียมสูง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 53.1 ได้ทำบ้าง รองลงมาร้อยละ 30.3 ทำอย่างจริงจัง ร้อยละ 12.3 กำลังจะเริ่มทำ และร้อยละ 4.3 ไม่คิดจะทำ โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.079$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับมาก

การเตรียมการด้านร่างกาย โดยพยายามเรียนรู้การทำอาหารง่ายๆ ด้วยตนเอง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 48.7 ได้ทำบ้าง รองลงมาร้อยละ 23.8 ทำอย่างจริงจัง ร้อยละ 14.4 ไม่คิดจะทำ และร้อยละ 13.0 กำลังจะเริ่มทำ โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.805$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับมาก

การเตรียมการด้านร่างกาย โดยการออกกำลังกายเพื่อเตรียมการเป็นผู้สูงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 60.3 ได้ทำบ้าง รองลงมาร้อยละ 20.6 กำลังจะเริ่มทำ ร้อยละ 13.4 ทำอย่างจริงจัง และร้อยละ 5.8 ไม่คิดจะทำ โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.808$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับมาก

การเตรียมการด้านร่างกาย โดยการพูดคุยเรื่องการเตรียมตัวดูแลรักษาสุขภาพตนเองเมื่อต้องเข้าสู่วัยสูงอายุกับเพื่อน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 60.6 ได้ทำบ้าง รองลงมาร้อยละ 18.1 กำลังจะเริ่มทำ ร้อยละ 11.9 ทำอย่างจริงจัง และร้อยละ 9.4 ไม่คิดจะทำ โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.747$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับมาก

การเตรียมการด้านร่างกาย โดยไปพบแพทย์เพื่อตรวจสุขภาพตนเองก่อนเกษียณอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 58.1 ได้ทำบ้าง รองลงมาร้อยละ 19.9 ไม่คิดจะทำ ร้อยละ 13.0 กำลังจะเริ่มทำ และร้อยละ 9.0 ทำอย่างจริงจัง โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.563$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับมาก

การเตรียมการด้านร่างกาย โดยซื้อประกันชีวิตไว้เพื่อเป็นหลักประกันด้านสุขภาพภายหลังจากเกษียณอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 54.9 ไม่คิดจะทำ รองลงมาร้อยละ

28.5 ได้ทำบ้าง และร้อยละ 8.3 ทำอย่างจริงจัง และกำลังจะเริ่มทำ โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 1.902$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย

การเตรียมการด้านร่างกาย โดยดูรายการที่วีเกี่ยวกับโรคในผู้สูงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 62.5 ได้ทำบ้าง รองลงมาร้อยละ 17.3 กำลังจะเริ่มทำ ร้อยละ 11.2 ไม่คิดจะทำ และร้อยละ 9.0 ทำอย่างจริงจัง โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.682$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับมาก

การเตรียมการด้านร่างกาย โดยการอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับบุคคลที่ประสบความสำเร็จในวัยสูงอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 55.6 ได้ทำบ้าง รองลงมาร้อยละ 23.1 กำลังจะเริ่มทำ ร้อยละ 16.3 ไม่คิดจะทำ และร้อยละ 5.1 ทำอย่างจริงจัง โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.483$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามลักษณะการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุ
ที่ยังประโยชน์ ด้านร่างกาย

ลักษณะการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ด้านร่างกาย	ระดับความคิดเห็น				\bar{X}	SD.	แปลผล
	ทำอย่างจริงจัง	ทำบ้าง	กำลังจะเริ่มทำ	ไม่คิดจะทำ			
- พยายามรับประทานอาหารที่มีกากใยสูงประเภทผักใบเขียวและผลไม้ต่างๆ	41.5 (115)	48.7 (135)	7.2 (20)	2.6 (7)	3.288	0.724	มาก
- พยายามรับประทานอาหารที่มีแคลเซียมสูง	30.3 (84)	53.1 (147)	12.3 (34)	4.3 (12)	3.079	0.817	มาก
- พยายามเรียนรู้การทำอาหารง่ายๆ ด้วยตนเอง	23.8 (66)	48.7 (135)	13.0 (36)	14.4 (40)	2.805	0.991	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ลักษณะการเตรียมการเป็น ผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ ด้านร่างกาย	ระดับความคิดเห็น				\bar{X}	SD.	แปล ผล
	ทำ อย่าง จริงจัง	ทำบ้าง	กำลัง จะ เริ่มทำ	ไม่คิด จะทำ			
- เริ่มออกกำลังกายเพื่อ เตรียมการเป็นผู้สูงอายุ	13.4 (37)	60.3 (167)	20.6 (57)	5.8 (16)	2.808	0.744	มาก
- พุดคุยเรื่องการเตรียมตัว ดูแลรักษาสุขภาพตนเอง เมื่อต้องเข้าสู่วัยสูงอายุกับ เพื่อน	11.9 (33)	60.6 (168)	18.1 (50)	9.4 (26)	2.747	0.794	มาก
- ไปพบแพทย์เพื่อตรวจ สุขภาพตนเองก่อน เกษียณอายุ	9.0 (25)	58.1 (161)	13.0 (36)	19.9 (55)	2.563	0.909	มาก
- ซื่อประกันชีวิตไว้เพื่อเป็น หลักประกันด้านสุขภาพ ภายหลังจากเกษียณอายุ	8.3 (23)	28.5 (79)	8.3 (23)	54.9 (152)	1.902	1.077	น้อย
- ดูรายการทีวีเกี่ยวกับโรค ในผู้สูงอายุ	9.0 (25)	62.5 (173)	17.3 (48)	11.2 (31)	2.682	0.816	มาก
- อ่านหนังสือเกี่ยวกับบุคคล ที่ประสบความสำเร็จในวัย สูงอายุ	5.1 (14)	55.6 (154)	23.1 (64)	16.3 (45)	2.483	0.849	น้อย
รวม	12.3 (34)	62.8 (174)	23.8 (66)	1.1 (3)	2.706	0.858	มาก

สรุปภาพรวมของการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ ด้านร่างกาย พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 95.3 มีระดับการเตรียมการอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 4.7 มีระดับการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6
ภาพรวมการเตรียมด้านร่างกาย

ระดับการเตรียมการ	จำนวน	ร้อยละ
- ทำน้อย (0 – 4.5)	13	4.7
- ทำมาก (4.5 – 9.0)	264	95.3
รวม	277	100.0

2.2 การเตรียมการด้านการเงิน

หมายถึง การกระทำ หรือพฤติกรรมการบริหารจัดการทรัพย์สิน และควบคุมการใช้จ่ายของบุคคล

ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเตรียมการด้านการเงิน โดยพยายามลดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.5 เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำ ซึ่งมีจำนวนเพียงร้อยละ 10.5 การพยายามเคลียร์หนี้สินที่มีอยู่ก่อนเกษียณอายุ ร้อยละ 89.2 เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำ ร้อยละ 10.8 การสะสมเงินฝากกับสหกรณ์ออมทรัพย์ ร้อยละ 87.7 เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำ ร้อยละ 12.3 การสะสมเงินฝากกับธนาคารประจำ ร้อยละ 74.4 เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำ ร้อยละ 25.6 พยายามที่จะเรียนรู้การซ่อมแซมอุปกรณ์ต่างๆ ที่ชำรุดภายในบ้านด้วยตนเองถึง ร้อยละ 67.9 เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำ ร้อยละ 32.1 มีการวางแผนที่จะนำเงินรายได้จากเงินบำเหน็จ/บำนาญที่ได้รับไปลงทุนเพื่อให้เกิดความมั่นคงในชีวิตภายหลังเกษียณ ร้อยละ 57.0 เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำ ร้อยละ 32.1 การเริ่มฝึกหัดทำบัญชีรายจ่ายในแต่ละเดือน ร้อยละ 51.6 ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำ ร้อยละ 48.4 การวางแผนที่จะทดลองฝึกใช้เงินจากรายได้ภายหลังการปลดเกษียณ 1 เดือน ร้อยละ 42.6 เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำซึ่งมีจำนวนมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 57.4 และเริ่มที่จะทำงานเสริมเพื่อเป็นอีกอาชีพหนึ่งไว้รองรับเมื่อเกษียณอายุ ร้อยละ 39.7 เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำ ซึ่งมีจำนวนมากกว่า คือ ร้อยละ 60.3 (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7
จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการเตรียมการ
เป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ ด้านการเงิน

ลักษณะการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุ ที่ยังประโยชน์ด้านการเงิน	ทำ		ไม่ทำ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- พยายามเคลียร์หนี้สินที่มีอยู่ก่อนเกษียณอายุ	247	89.2	30	10.8
- เริ่มฝึกหัดทำบัญชีรายจ่ายในแต่ละเดือน	143	51.6	134	48.4
- วางแผนที่จะทดลองฝึกใช้เงินจากรายได้ภายหลังการ ปลดเกษียณ 1 เดือน	118	42.6	159	57.4
- พยายามที่จะเรียนรู้การซ่อมแซมอุปกรณ์ต่างๆ ที่ชำรุด ภายในบ้านด้วยตนเอง	188	67.9	89	32.1
- พยายามลดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือย	248	89.5	29	10.5
- สะสมเงินฝากกับธนาคารประจำ	206	74.4	71	25.6
- สะสมเงินฝากกับสหกรณ์ออมทรัพย์	243	87.7	34	12.3
- วางแผนที่จะนำเงินรายได้จากเงินบำนาญ/บำนาญที่ได้รับ ไปลงทุนเพื่อให้เกิดความมั่นคงในชีวิตภายหลังเกษียณ	158	57.0	119	43.0
- เริ่มทำงานเสริมเพื่อเป็นอีกอาชีพหนึ่งไว้รองรับเมื่อ เกษียณอายุ	110	39.7	167	60.3

สรุปภาพรวมของการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ ด้านการเงิน พบว่า
กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 78.7 มีระดับการเตรียมการอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 21.3 มีระดับการ
เตรียมการอยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8
ภาพรวมการเตรียมด้านการเงิน

ระดับการเตรียมการ	จำนวน	ร้อยละ
- ทำน้อย (0 – 4.5)	59	21.3
- ทำมาก (4.5 – 9.0)	218	78.7
รวม	277	100.0

2.3 การเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย

หมายถึง การกระทำ หรือพฤติกรรมเกี่ยวกับการวางแผนด้านที่อยู่อาศัย และการกำหนดรูปแบบที่อยู่อาศัย

ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย โดยมีการพูดคุยปรึกษาหารือร่วมกับสมาชิกภายในครอบครัวเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยในยามเกษียณอายุสูงสุด คือ ร้อยละ 81.2 เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำซึ่งมีจำนวนร้อยละ 18.8 รองลงมา คือ พยายามปรับปรุง ซ่อมแซม เพิ่มเติม เปลี่ยนวัสดุต่างๆ ของที่พักอาศัยใหม่ ร้อยละ 67.5 เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำซึ่งมีจำนวนร้อยละ 32.5 และกลุ่มตัวอย่างที่มีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยโดยการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบของที่พักอาศัยภายหลังการเกษียณ เช่น บ้านสำหรับผู้สูงอายุ บ้านเช่า คอนโดมิเนียม ร้อยละ 31.8 ซึ่งน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำ ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 68.2 (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการเตรียมการ
เป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ ด้านที่อยู่อาศัย

ลักษณะการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุ ที่ยังประโยชน์ด้านที่อยู่อาศัย	ทำ		ไม่ทำ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ได้พูดคุยปรึกษาหารือร่วมกับสมาชิกภายในครอบครัวเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยในยามเกษียณอายุ	225	81.2	52	18.8
- ได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบของที่พักอาศัยภายหลังการเกษียณ เช่น บ้านสำหรับผู้สูงอายุ บ้านเช่า คอนโดมิเนียม เป็นต้น	88	31.8	189	68.2
- พยายามปรับปรุง ซ่อมแซม เพิ่มเติม เปลี่ยนวัสดุต่างๆ ภายในที่พักอาศัย	187	67.5	90	32.5

สรุปภาพรวมของการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ ด้านที่อยู่อาศัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 78.0 มีระดับการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย และร้อยละ 22.0 มีระดับการเตรียมการอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10
ภาพรวมการเตรียมด้านที่อยู่อาศัย

ระดับการเตรียมการ	จำนวน	ร้อยละ
- ทำน้อย (0 – 1.5)	216	78.0
- ทำมาก (1.5 – 3.0)	61	22.0
รวม	277	100.0

ทั้งนี้ กรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีการเตรียมการด้านที่พักอาศัยในระดับน้อย/ ไม่ได้เตรียมนั้น ส่วนใหญ่ร้อยละ 75.0 ให้เหตุผลว่าเนื่องจากมีที่พักอาศัยซึ่งเป็นของตนเอง และมีความเหมาะสมอยู่แล้ว รองลงมา ร้อยละ 10.4 ให้เหตุผลว่าเนื่องจากมีข้อจำกัดทางการเงิน ร้อยละ 6.3 มองว่าอีกหลายปีกว่าจะถึงวัย 60 ปี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในสวนนี้จะเป็นบุคคลที่มีอายุอยู่ในระหว่าง 50-52 ปี และน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 2.1 ให้เหตุผลว่ายังอยู่ในระหว่างการตัดสินใจเลือกพื้นที่อยู่อาศัยภายหลังเกษียณ รวมทั้งไม่มีเวลาเตรียมการอย่างจริงจัง (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11
จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผลที่มี
การเตรียมการด้านที่พักอาศัยในระดับน้อย/ไม่ได้เตรียม

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
- มีที่พักอาศัยซึ่งเป็นของตนเอง และมีความเหมาะสม อยู่แล้ว	36	75
- มีข้อจำกัดทางการเงิน	5	10.4
- อีกหลายปีกว่าจะถึงวัย 60 ปี	3	6.3
- ตั้งใจจะพักอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง	2	4.1
- อยู่ในระหว่างการตัดสินใจเลือกพื้นที่อยู่อาศัยภายหลัง เกษียณ	1	2.1
- ไม่มีเวลาเตรียมการอย่างจริงจัง	1	2.1
รวม	48	100.0

ทั้งนี้ โดยภาพรวมของการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ ซึ่งประกอบด้วย การเตรียมการด้านร่างกาย การเตรียมการด้านการเงิน และการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 92.4 มีระดับการเตรียมการอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 7.6 มีระดับการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12

ภาพรวมของการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์

ระดับการเตรียมการ	จำนวน	ร้อยละ
- ทำน้อย (0 – 10.5)	21	7.6
- ทำมาก (10.5 – 21.0)	256	92.4
รวม	277	100.0

ส่วนที่ 3 การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ (Successful Aging)

การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ (Successful Aging) หมายถึง กิจกรรมการเตรียมการสำหรับปฏิบัติและได้วางแผนปฏิบัติ ในการที่ได้ทำในสิ่งที่ปรารถนาตาม ศักยภาพของตน รวมถึงการทำประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม เพื่อสร้างความสุข และความพึงพอใจ ในชีวิตผู้สูงอายุ ประกอบด้วย การเตรียมการด้านจิตใจ การเตรียมการด้านงานอดิเรก และการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

3.1 การเตรียมการด้านจิตใจ

หมายถึง การกระทำ หรือพฤติกรรมในการดูแลเอาใจใส่ต่อสุขภาพจิตใจ เพื่อคงสภาพจิตใจที่ดี และป้องกันภาวะความกังวลซึมเศร้า

ผลจากการศึกษาลักษณะการเตรียมการด้านจิตใจ โดยเริ่มอ่านหนังสือธรรมะเพื่อ ใช้ศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 46.9 ได้ทำบ้าง รองลงมา ร้อยละ 22.7 กำลังจะเริ่มทำ ร้อยละ 16.2 ไม่คิดจะทำ และร้อยละ 14.1 ทำอย่างจริงจัง โดยมี ค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.581$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับมาก

การเตรียมการด้านจิตใจ โดยเตรียมที่จะพบปะสังสรรค์ และใช้เวลาว่างในการทำ กิจกรรมร่วมกันภายในกลุ่มเพื่อนภายหลังการเกษียณ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 46.6

ได้ทำบ้าง รองลงมาร้อยละ 29.2 กำลังจะเริ่มทำ ร้อยละ 16.6 ไม่คิดจะทำ และร้อยละ 7.6 ทำอย่างจริงจัง โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.447$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย

การเตรียมการด้านจิตใจ โดยเริ่มไปวัดเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เช่น ฟังเทศน์ ปฏิบัติธรรม หรืออื่นๆ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 47.7 ได้ทำบ้าง รองลงมา ร้อยละ 24.9 กำลังจะเริ่มทำ ร้อยละ 19.1 ไม่คิดจะทำ และร้อยละ 8.3 ทำอย่างจริงจัง โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.444$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย

การเตรียมการด้านจิตใจ โดยเตรียมปรับบทบาทมาเป็นผู้ให้คำปรึกษาของครอบครัว พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 43.3 ได้ทำบ้าง รองลงมา ร้อยละ 24.9 กำลังจะเริ่มทำ ร้อยละ 24.2 ไม่คิดจะทำ และร้อยละ 7.6 ทำอย่างจริงจัง โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.321$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย

การเตรียมการด้านจิตใจ โดยเตรียมลดบทบาท / ลดกิจกรรมงานสังคม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 35.0 ได้ทำบ้าง รองลงมา ร้อยละ 32.1 กำลังจะเริ่มทำ ร้อยละ 26.4 ไม่คิดจะทำ และร้อยละ 6.5 ทำอย่างจริงจัง โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.202$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย

การเตรียมการด้านจิตใจ โดยเตรียมที่จะพูดคุยเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการแบ่งบทบาทหน้าที่ที่ภริยาคู่สมรสอีกฝ่ายยังไม่เกษียณอายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 48.0 ไม่คิดจะทำ รองลงมา ร้อยละ 30.0 ได้ทำบ้าง ร้อยละ 17.7 กำลังจะเริ่มทำ และร้อยละ 4.3 ทำอย่างจริงจัง โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 1.830$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย

การเตรียมการด้านจิตใจ โดยสมาชิกภายในครอบครัวปรับบทบาทมาเป็นหัวหน้าครอบครัวเมื่อรู้ว่าจะเกษียณ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 50.2 ไม่คิดจะทำ รองลงมา ร้อยละ 23.8 กำลังจะเริ่มทำ ร้อยละ 20.9 ทำบ้าง และร้อยละ 5.1 ทำอย่างจริงจัง โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 1.750$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย

การเตรียมการด้านจิตใจ โดยเตรียมลดความรับผิดชอบจากหน้าที่การงานในปัจจุบัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 52.0 ไม่คิดจะทำ รองลงมา ร้อยละ 24.5 กำลังจะเริ่มทำ ร้อยละ 19.5 ได้ทำบ้าง และร้อยละ 4.0 ทำอย่างจริงจัง โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 1.725$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย

การเตรียมการด้านจิตใจ โดยเตรียมปรับบทบาทมาเป็นปู่ย่าตายายของลูกหลาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 52.0 ไม่คิดจะทำ รองลงมา ร้อยละ 24.2 ได้ทำบ้าง ร้อยละ 19.1 กำลังจะเริ่มทำ และร้อยละ 4.7 ทำอย่างจริงจัง โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 1.815$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามลักษณะการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุ
ที่ประสบความสำเร็จ ด้านจิตใจ

ลักษณะการเตรียมการเป็น ผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ ด้านจิตใจ	ระดับความคิดเห็น				\bar{X}	SD.	แปล ผล
	ทำ อย่าง จริงจัง	ทำบ้าง	กำลัง จะ เริ่มทำ	ไม่คิด จะทำ			
- เริ่มอ่านหนังสือธรรมะเพื่อใช้ ศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ	14.1 (39)	46.9 (130)	22.7 (63)	16.2 (45)	2.581	0.939	มาก
- เตรียมที่จะพบปะสังสรรค์ และ ใช้เวลาว่างในการทำ กิจกรรมร่วมกันภายในกลุ่ม เพื่อนภายหลังการเกษียณ	7.6 (21)	46.6 (129)	29.2 (81)	16.6 (46)	2.447	0.864	น้อย
- เริ่มไปวัดเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม ทางศาสนา เช่น ฟังเทศน์ ปฏิบัติธรรม หรืออื่นๆ	8.3 (23)	47.7 (132)	24.9 (69)	19.1 (53)	2.444	0.909	น้อย
- ได้เตรียมปรับบทบาทมาเป็น ผู้ให้คำปรึกษาของครอบครัว	7.6 (21)	43.3 (120)	24.9 (69)	24.2 (67)	2.321	0.971	น้อย
- เตรียมลดบทบาท/ ลด กิจกรรมงานสังคมลง	6.5 (18)	35.0 (97)	32.1 (89)	26.4 (73)	2.202	0.937	น้อย
- เตรียมที่จะพูดคุยเพื่อสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับการแบ่ง บทบาท หน้าที่กรณีคู่สมรสอีก ฝ่ายยังไม่เกษียณอายุ	4.3 (12)	30.0 (83)	17.7 (49)	48.0 (133)	1.830	1.075	น้อย
- สมาชิกภายในครอบครัวของ ท่านเตรียมปรับบทบาทมาเป็น หัวหน้าครอบครัวเมื่อรู้ว่าท่าน จะเกษียณ	5.1 (14)	20.9 (58)	23.8 (66)	50.2 (139)	1.750	1.014	น้อย

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ลักษณะการเตรียมการเป็น ผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ ด้านจิตใจ	ระดับความคิดเห็น				\bar{X}	SD.	แปล ผล
	ทำ อย่าง จริงจัง	ทำบ้าง	กำลัง จะ เริ่มทำ	ไม่คิด จะทำ			
- ท่านเตรียมลดความรับผิดชอบ จากหน้าที่การงานในปัจจุบัน	4.0 (11)	19.5 (54)	24.5 (68)	52.0 (146)	1.725	0.942	น้อย
- ได้เตรียมปรับบทบาทมา เป็นปู่ย่าตายายของลูกหลาน	4.7 (13)	24.2 (67)	19.1 (53)	52.0 (144)	1.815	0.958	น้อย
รวม	5.8 (16)	35.7 (99)	54.9 (152)	3.6 (10)	2.124	0.957	น้อย

สรุปภาพรวมของการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ ด้านจิตใจ พบว่า
กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 70.0 มีการเตรียมการอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 30.0 มีการเตรียมการอยู่
ในระดับน้อย (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14

ภาพรวม การเตรียมด้านจิตใจ

ระดับการเตรียมการ	จำนวน	ร้อยละ
- ทำน้อย (0 – 4.5)	83	30.0
- ทำมาก (4.5 – 9.0)	194	70.0
รวม	277	100.0

3.2 การเตรียมการด้านงานอดิเรก

หมายถึง การกระทำ หรือพฤติกรรมในการศึกษาเรียนรู้และใช้ชีวิตแบบกิจกรรม
ยามว่างตามความถนัด และความสนใจ

ผลจากการศึกษาลักษณะการเตรียมการด้านงานอดิเรก โดยเริ่มเลี้ยงสัตว์/ปลูก
ต้นไม้เพื่อเตรียมสร้างความเพลิดเพลินภายหลังการเกษียณ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ

44.8 ได้ทำบ้าง รองลงมาร้อยละ 19.9 กำลังจะเริ่มทำ ร้อยละ 18.4 ไม่คิดจะทำ และร้อยละ 17.0 ทำอย่างจริงจัง โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.581$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับมาก

การเตรียมการด้านงานอดิเรก โดยทดลองทำงานอดิเรกหลายๆ อย่าง เพื่อพิจารณาว่ากิจกรรมแบบไหนที่เหมาะสมกับตนเอง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 41.5 ได้ทำบ้าง รองลงมาร้อยละ 30.3 กำลังจะเริ่มทำ ร้อยละ 18.8 ไม่คิดจะทำ และร้อยละ 9.4 ทำอย่างจริงจัง โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.404$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย

การเตรียมการด้านงานอดิเรก โดยเข้าอบรมระยะสั้นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ชอบและสนใจ เพื่อเป็นงานอดิเรกในยามเกษียณ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 37.5 กำลังจะเริ่มทำ รองลงมาร้อยละ 34.7 ไม่คิดจะทำ ร้อยละ 25.6 ได้ทำบ้าง และร้อยละ 2.2 ทำอย่างจริงจัง โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 1.938$ แสดงให้เห็นว่ามีการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามลักษณะการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุ
ที่ประสบความสำเร็จ ด้านงานอดิเรก

ลักษณะการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จด้านงานอดิเรก	ระดับความคิดเห็น				\bar{X}	SD.	แปลผล
	ทำอย่างจริงจัง	ทำบ้าง	กำลังจะเริ่มทำ	ไม่คิดจะทำ			
- เริ่มเลี้ยงสัตว์/ปลูกต้นไม้ เพื่อเตรียมสร้างความเพลิดเพลินภายหลังการเกษียณ	17.0 (47)	44.8 (124)	19.9 (55)	18.4 (51)	2.581	1.020	มาก
- ทดลองทำงานอดิเรกหลายๆ อย่าง เพื่อพิจารณาว่ากิจกรรมแบบไหนที่เหมาะสมกับตนเอง	9.4 (26)	41.5 (115)	30.3 (84)	18.8 (52)	2.404	0.922	น้อย
- เข้าอบรมระยะสั้นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ชอบและสนใจเพื่อเป็นงานอดิเรกในยามเกษียณ	2.2 (6)	25.6 (71)	37.5 (104)	34.7 (96)	1.938	0.855	น้อย
รวม	9.4 (26)	51.6 (143)	30.3 (84)	8.7 (24)	2.308	0.932	น้อย

สรุปภาพรวมของการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ ด้านงานอดิเรก พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 79.4 มีการเตรียมการอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 20.6 มีการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16

โดยภาพรวม การเตรียมด้านงานอดิเรก

ระดับการเตรียมการ	จำนวน	ร้อยละ
- ทำน้อย (0 – 1.5)	57	20.6
- ทำมาก (1.5 – 3.0)	220	79.4
รวม	277	100.0

3.3 การเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม

หมายถึง การกระทำ หรือพฤติกรรม ในการสร้างสัมพันธภาพ และสร้างกิจกรรมตามความพึงพอใจ และความสามารถของตนเอง

ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคมโดยเตรียมกิจกรรมที่จะทำร่วมกันภายในกลุ่มเพื่อนหลังเกษียณ เช่น พบปะสังสรรค์ ทัศนศึกษา ทำบุญ หรือท่องเที่ยวสูงที่สุด คือ ร้อยละ 79.1 เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำ ร้อยละ 20.9 การเตรียมที่จะทำกิจกรรมภายในครอบครัวมากขึ้นเมื่อเกษียณอายุ ร้อยละ 71.1 เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำ ร้อยละ 28.9 เตรียมที่จะกำหนดขอบเขตความสามารถของตนเองภายหลังเกษียณอายุ ร้อยละ 68.6 เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำ ร้อยละ 31.4 เตรียมกลุ่มเพื่อนที่จะนัดหมายทำกิจกรรมและใช้เวลาหลังเกษียณร่วมกัน ร้อยละ 56.3 เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำ ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ร้อยละ 43.7 เตรียมดูแลลูกหลานในครอบครัวเมื่อเกษียณ ร้อยละ 53.1 เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำ ร้อยละ 46.9 เตรียมทำสมุดรายชื่อบุคคลที่ต้องการติดต่อ สถานที่อยู่อาศัย รวมทั้งเบอร์โทรศัพท์ไว้ เพื่อใช้ประโยชน์ภายหลังเกษียณ ร้อยละ 47.3 เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำซึ่งมีจำนวนมากกว่า ร้อยละ 52.7 เตรียมเข้าชมรม/ทำกิจกรรมให้สังคม ร้อยละ 45.8 เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำ ซึ่งมีจำนวนมากกว่า ร้อยละ 54.2 และเตรียมทำนามบัตรเพื่อแจ้งที่อยู่อาศัยที่แน่นอนภายหลังเกษียณให้เพื่อนฝูงทราบ ร้อยละ 25.3 เปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทำซึ่งมีจำนวนมากกว่า ร้อยละ 74.7 (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะ
การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ
ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม

ลักษณะการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม	ทำ		ไม่ทำ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- เตรียมกิจกรรมที่จะทำร่วมกันภายในกลุ่มเพื่อน หลังเกษียณ เช่น พบปะสังสรรค์ ทัศนศึกษา ทำบุญหรือท่องเที่ยว	219	79.1	58	20.9
- เตรียมที่จะกำหนดขอบเขตความสามารถของตนเองใน การทำกิจกรรมต่างๆ ภายหลังเกษียณอายุ	190	68.6	87	31.4
- เตรียมที่จะทำกิจกรรมภายในครอบครัวมากยิ่งขึ้นเมื่อ เกษียณอายุ	197	71.1	80	28.9
- เตรียมดูแลลูกหลานในครอบครัวเมื่อเกษียณ	147	53.1	130	46.9
- ได้เตรียมที่จะนัดหมายกลุ่มเพื่อนเพื่อทำกิจกรรมและใช้ เวลาหลังเกษียณร่วมกัน	156	56.3	121	43.7
- ทำสมุดรายชื่อบุคคลที่ต้องการติดต่อ สถานที่ที่อยู่อาศัย รวมทั้งเบอร์โทรศัพท์ไว้ เพื่อใช้ประโยชน์ภายหลังเกษียณ	131	47.3	146	52.7
- เตรียมทำนามบัตรเพื่อแจ้งที่อยู่อาศัยที่แน่นอนภายหลัง เกษียณให้เพื่อนฝูงทราบ	70	25.3	207	74.7
- เตรียมเข้าชมรม/ทำกิจกรรมให้สังคม	127	45.8	150	54.2

สรุปภาพรวมของการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 51.6 มีการเตรียมการอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 48.4 มีการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18

ภาพรวม การเตรียมด้านการมีส่วนร่วมในสังคม

ระดับการเตรียมการ	จำนวน	ร้อยละ
- ทำน้อย (0 – 4.0)	134	48.4
- ทำมาก (4.0 – 8.0)	143	51.6
รวม	277	100.0

ทั้งนี้ โดยภาพรวมของการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย การเตรียมการด้านจิตใจ การเตรียมการด้านงานอดิเรก และการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 67.9 มีการเตรียมการอยู่ในระดับมาก และร้อยละ 32.1 มีการเตรียมการอยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19

ภาพรวมของการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

ระดับการเตรียมการ	จำนวน	ร้อยละ
- ทำน้อย (0 – 10.0)	89	32.1
- ทำมาก (10.0 – 20.0)	188	67.9
รวม	277	100.0

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นในการเตรียมการใช้ชีวิตหลังเกษียณ

การเตรียมการใช้ชีวิตหลังเกษียณ หมายถึง ความคาดหวัง และปรารถนาที่จะเป็นหรือทำในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุมีใจรัก และมีความถนัด ซึ่งในส่วนนี้เป็นคำถามปลายเปิด (Open - ended) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ โดยผู้ศึกษาใช้วิธีเรียงลำดับจำนวนความมากน้อยของความเห็น และจัดกลุ่มให้อยู่ในหมวดหมู่ประเภทเดียวกัน ผลจากการศึกษาปรากฏ ดังนี้

ด้านชีวิตส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 32.4 มีความต้องการใช้ชีวิตอย่างสงบเรียบง่ายตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมา ร้อยละ 28.0 ต้องการพักผ่อนและใช้ชีวิตอย่างสงบสุขร่วมกับครอบครัว ร้อยละ 16.2 ต้องการดูแลและให้คำปรึกษาแก่ลูกหลานภายหลังเกษียณ ร้อยละ 11.0 ต้องการทำตนให้เป็นประโยชน์เป็นที่รักแก่บุตรหลานไม่ทำตนเองเป็นภาระกับครอบครัว บุตรหลาน และสังคม ร้อยละ 6.4 ไม่มีความคาดหวังอะไร และน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 6.0 ต้องการใช้ชีวิตในต่างจังหวัดเพื่อหลีกเลี่ยงความวุ่นวาย (ตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.20

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็น
ในการเตรียมการใช้ชีวิตหลังเกษียณ ด้านชีวิตส่วนบุคคล

ด้านชีวิตส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
- ใช้ชีวิตอย่างสงบเรียบง่ายตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง	50	32.4
- พักผ่อนและใช้ชีวิตอย่างสงบสุขร่วมกับครอบครัว	43	28.0
- ดูแลและให้คำปรึกษาแก่ลูกหลาน	25	16.2
- ทำตนให้เป็นประโยชน์เป็นที่รักแก่บุตรหลานไม่ทำตนเองเป็นภาระกับครอบครัว บุตรหลาน และสังคม	17	11.0
- ไม่คาดหวังอะไร	10	6.4
- ใช้ชีวิตในต่างจังหวัดเพื่อหลีกเลี่ยงความวุ่นวาย	9	6.0
รวม	154	100.0

ด้านการท่องเที่ยว และการทำกิจกรรมต่างๆ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 24.0 ต้องการใช้ชีวิตภายหลังเกษียณโดยการเข้าวัดเพื่อศึกษาธรรมะ ปฏิบัติธรรม และทำบุญ รองลงมา ร้อยละ 21.0 ต้องการใช้ชีวิตในการทำงานอดิเรกที่ชอบ ร้อยละ 19.0 อยากท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ ตามที่ต้องการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน ร้อยละ 10.0 ต้องการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนฝูงในวัยเดียวกัน และน้อยที่สุดคือ ร้อยละ 2.5 ต้องการศึกษาค้นคว้าหรืออบรมหลักสูตรระยะสั้นที่สนใจ และเป็นประโยชน์ภายหลังจากการเกษียณ (ตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็น
ในการเตรียมการใช้ชีวิตหลังเกษียณ ด้านการท่องเที่ยว
และการทำกิจกรรมต่างๆ

ด้านการท่องเที่ยว และการทำกิจกรรมต่างๆ	จำนวน	ร้อยละ
- เข้าวัดเพื่อศึกษาธรรมะ ปฏิบัติธรรม และทำบุญ	47	24.0
- ทำงานอดิเรกที่ชอบ	42	21.0
- ท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ ตามที่ต้องการ	38	19.0
- ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน	38	19.0
- ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนฝูงในวัยเดียวกัน	20	10.0
- พบปะสังสรรค์และทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว ญาติ พี่น้อง	9	4.5
- ศึกษาหาความรู้หรืออบรมหลักสูตรระยะสั้นที่สนใจ และเป็นประโยชน์	5	2.5
รวม	199	100.0

ด้านการเงิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.0 ตั้งใจที่จะพยายามเก็บออม และใช้
จ่ายอย่างประหยัดไม่ฟุ้งเฟ้อภายหลังจากการเกษียณ และร้อยละ 46.0 ต้องการที่จะลงทุนทำ
ธุรกิจส่วนตัวเล็กๆ น้อยๆ เพื่อเป็นรายได้เลี้ยงตนเองภายหลังจากการเกษียณ (ตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็น
ในการเตรียมการใช้ชีวิตหลังเกษียณ ด้านการเงิน

ด้านการเงิน	จำนวน	ร้อยละ
- พยายามเก็บออม และใช้จ่ายอย่างประหยัดไม่ฟุ้งเฟ้อ	32	54.0
- ลงทุนทำธุรกิจส่วนตัวเล็กๆ น้อยๆ เพื่อเป็นรายได้เลี้ยงตนเอง	27	46.0
รวม	59	100.0

ด้านสุขภาพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.0 มีความคาดหวังที่จะใช้ชีวิตภายหลังเกษียณโดยมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงไม่เป็นภาระกับลูกหลานและคนรอบข้าง และร้อยละ 33.0 ตั้งใจที่จะหันมาใส่ใจและดูแลสุขภาพตนเองมากขึ้นภายหลังจากเกษียณ โดยออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และตรวจสุขภาพเป็นประจำ (ตารางที่ 4.23)

ตารางที่ 4.23

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็น
ในการเตรียมการใช้ชีวิตหลังเกษียณ ด้านสุขภาพ

ด้านสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
- มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงไม่เป็นภาระกับลูกหลานและคนรอบข้าง	86	67.0
- หันมาใส่ใจและดูแลสุขภาพตนเองมากขึ้น โดยออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และตรวจสุขภาพเป็นประจำ	42	33.0
รวม	128	100.0

ส่วนที่ 5 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ (Productive Aging) และการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ (Successful Aging)

การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ (Productive Aging) และการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ (Successful Aging) โดยผู้ศึกษาได้ใช้ค่าไคสแควร์ (Chi – square) มาทำการทดสอบสมมติฐาน โดยนำตัวแปรต้นซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระดับ (ซี) ตำแหน่ง และเงินเดือนมาเปรียบเทียบความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม คือ ระดับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ ทั้ง 3 ด้าน คือ การเตรียมการด้านร่างกาย การเตรียมการด้านการเงิน และการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย และเปรียบเทียบความสัมพันธ์กับระดับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ 3 ด้าน คือ การเตรียมการด้านจิตใจ การเตรียมการด้านงานอดิเรก และการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

5.1 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของเพศกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยัง ประโยชน์ และการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

5.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการด้านร่างกาย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการด้านร่างกาย ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพศหญิง ร้อยละ 61.5 มีการเตรียมการด้านร่างกายในระดับน้อย และเพศชาย ร้อยละ 38.6 มีการเตรียมการด้านร่างกายในระดับมาก (ตารางที่ 4.24)

ตารางที่ 4.24

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการด้านร่างกาย

เพศ	การเตรียมการด้านร่างกาย		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ชาย	38.5 (5)	38.6 (102)	38.6 (107)
- หญิง	61.5 (8)	61.4 (162)	61.4 (170)
รวม	100.0 (13)	100.0 (264)	100.0 (277)

$X^2 = .00016$

df = 1

Sig. = .9899

5.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการด้านการเงิน

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการด้านการเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพศหญิง ร้อยละ 71.2 มีเตรียมการด้านการเงินในระดับน้อย และเพศชาย ร้อยละ 41.3 มีการเตรียมการด้านการเงินในระดับมาก (ตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.25
ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการด้านการเงิน

เพศ	การเตรียมการด้านการเงิน		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ชาย	28.8 (17)	41.3 (90)	38.6 (107)
- หญิง	71.2 (42)	58.7 (128)	61.4 (170)
รวม	100.0 (59)	100.0 (218)	100.0 (277)

$X^2 = .1108$

df = 1

Sig. = .1108

5.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิง ร้อยละ 66.2 มีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยในระดับน้อย และเพศชาย ร้อยละ 55.7 มีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยในระดับมาก (ตารางที่ 4.26)

ตารางที่ 4.26
ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย

เพศ	การเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ชาย	33.8 (73)	55.7 (34)	38.6 (107)
- หญิง	66.2 (143)	44.3 (27)	61.4 (170)
รวม	100.0 (216)	100.0 (61)	100.0 (277)

$X^2 = 8.7625$

df = 1

Sig. = .0031

5.1.4 ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพศหญิง ร้อยละ 61.9 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ในระดับน้อย และเพศชาย ร้อยละ 38.7 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ในระดับมาก (ตารางที่ 4.27)

ตารางที่ 4.27
ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการ
เป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์

เพศ	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ชาย	38.1 (8)	38.7 (99)	38.6 (107)
- หญิง	61.9 (13)	61.3 (157)	61.4 (170)
รวม	100.0 (21)	100.0 (256)	100.0 (277)

$X^2 = .00272$ $df = 1$ $Sig. = .9584$

5.1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการด้านจิตใจ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการด้านจิตใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิง ร้อยละ 73.5 มีการเตรียมการด้านจิตใจในระดับน้อย และเพศชาย ร้อยละ 43.8 มีการเตรียมการด้านจิตใจในระดับมาก (ตารางที่ 4.28)

ตารางที่ 4.28
ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการด้านจิตใจ

เพศ	การเตรียมการด้านจิตใจ		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ชาย	26.5 (22)	43.8 (85)	38.6 (107)
- หญิง	73.5 (61)	56.2 (109)	61.4 (170)
รวม	100.0 (83)	100.0 (194)	100.0 (277)

$$X^2 = 6.63387$$

$$df = 1$$

$$\text{Sig.} = .0100$$

5.1.6 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการด้านงานอดิเรก

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการด้านงานอดิเรก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิง ร้อยละ 73.7 มีการเตรียมการด้านงานอดิเรกในระดับน้อย และเพศชาย ร้อยละ 41.8 มีการเตรียมการด้านงานอดิเรกในระดับมาก (ตารางที่ 4.29)

ตารางที่ 4.29
ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการด้านงานอดิเรก

เพศ	การเตรียมการด้านงานอดิเรก		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ชาย	26.3 (15)	41.8 (92)	38.6 (107)
- หญิง	73.7 (42)	58.2 (128)	61.4 (170)
รวม	100.0 (57)	100.0 (220)	100.0 (277)

$$X^2 = 3.95863$$

$$df = 1$$

$$\text{Sig.} = .0466$$

5.1.7 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพศหญิง ร้อยละ 66.4 มีการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคมในระดับน้อย และเพศชาย ร้อยละ 43.4 มีการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคมในระดับมาก (ตารางที่ 4.30)

ตารางที่ 4.30

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการ
ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม

เพศ	การเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ชาย	33.6 (45)	43.4 (62)	38.6 (107)
- หญิง	66.4 (89)	56.6 (81)	61.4 (170)
รวม	100.0 (134)	100.0 (143)	100.0 (277)

$X^2 = 2.39086$

df = 1

Sig. = .1220

5.1.8 ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพศหญิง ร้อยละ 65.2 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในระดับน้อย และเพศชาย ร้อยละ 40.4 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในระดับมาก (ตารางที่ 4.31)

ตารางที่ 4.31
ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเตรียมการ
เป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

เพศ	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ชาย	34.8 (31)	40.4 (76)	38.6 (107)
- หญิง	65.2 (58)	59.6 (112)	61.4 (170)
รวม	100.0 (89)	100.0 (188)	100.0 (277)

$X^2 = .57884$

df = 1

Sig. = .4468

5.2 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ และระดับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

5.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านร่างกาย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านร่างกาย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 50 – 54 ปี ร้อยละ 92.3 มีการเตรียมการด้านร่างกายในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 55 – 59 ปี ร้อยละ 45.1 มีการเตรียมการด้านร่างกายในระดับมาก (ตารางที่ 4.32)

ตารางที่ 4.32
ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านร่างกาย

อายุ	การเตรียมการด้านร่างกาย		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
-อายุ 50 – 54 ปี	92.3 (12)	54.9 (145)	56.7 (157)
- อายุ 55 – 59 ปี	7.7 (1)	45.1 (119)	43.3 (120)
รวม	100.0 (13)	100.0 (264)	100.0 (277)

$X^2 = 5.61155$

df = 1

Sig. = .0178

5.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านการเงิน

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านการเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 50 – 54 ปี ร้อยละ 61.0 มีการเตรียมการด้านการเงินในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 55 – 59 ปี ร้อยละ 44.5 มีการเตรียมการด้านการเงิน ในระดับมาก (ตารางที่ 4.33)

ตารางที่ 4.33

ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านการเงิน

อายุ	การเตรียมการด้านการเงิน		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- อายุ 50 – 54 ปี	61.0 (36)	55.5 (121)	56.7 (157)
- อายุ 55 – 59 ปี	39.0 (23)	44.5 (97)	43.3 (120)
รวม	100.0 (59)	100.0 (218)	100.0 (277)

$X^2 = .37205$

df = 1

Sig. = .5419

5.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 50 – 54 ปี ร้อยละ 63.9 มีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 55 – 59 ปี ร้อยละ 45.4 มีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยในระดับน้อย (ตารางที่ 4.34)

ตารางที่ 4.34

ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย

อายุ	การเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- อายุ 50 – 54 ปี	54.6 (118)	63.9 (39)	56.7 (157)
- อายุ 55 – 59 ปี	45.4 (98)	36.1 (22)	43.3 (120)
รวม	100.0 (216)	100.0 (61)	100.0 (277)

 $X^2 = 1.31970$

df = 1

Sig. = .2506

5.2.4 ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยัง
ประโยชน์

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยัง
ประโยชน์ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 50 – 54 ปี
ร้อยละ 76.2 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ
55-59 ปี ร้อยละ 44.9 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ในระดับมาก (ตารางที่ 4.35)

ตารางที่ 4.35

ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการ
เป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์

อายุ	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- อายุ 50 – 54 ปี	76.2 (16)	55.1 (141)	56.7 (157)
- อายุ 55 – 59 ปี	23.8 (5)	44.9 (115)	43.3 (120)
รวม	100.0 (21)	100.0 (256)	100.0 (277)

 $X^2 = 2.71578$

df = 1

Sig. = .0994

5.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านจิตใจ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านจิตใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 50-54 ปี ร้อยละ 69.9 มีการเตรียมการด้านจิตใจในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 55-59 ปี ร้อยละ 49.0 มีการเตรียมการด้านจิตใจในระดับมาก (ตารางที่ 4.36)

ตารางที่ 4.36

ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านจิตใจ

อายุ	การเตรียมการด้านจิตใจ		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- อายุ 50 – 54 ปี	69.9 (58)	51.0 (99)	56.7 (157)
- อายุ 55 – 59 ปี	30.1 (25)	49.0 (95)	43.3 (120)
รวม	100.0 (83)	100.0 (194)	100.0 (277)

$X^2 = 7.66066$

df = 1

Sig. = .0056

5.2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านงานอดิเรก

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านงานอดิเรก ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 50-54 ปี ร้อยละ 57.9 มีการเตรียมการด้านงานอดิเรกในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 55-59 ปี ร้อยละ 43.6 มีการเตรียมการด้านงานอดิเรกในระดับมาก (ตารางที่ 4.37)

ตารางที่ 4.37

ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านงานอดิเรก

อายุ	การเตรียมการด้านงานอดิเรก		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- อายุ 50 – 54 ปี	57.9 (33)	56.4 (124)	56.7 (157)
- อายุ 55 – 59 ปี	42.1 (24)	43.6 (96)	43.3 (120)
รวม	100.0 (57)	100.0 (220)	100.0 (277)

 $X^2 = .00336$

df = 1

Sig. = .9538

5.2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคมไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 50 – 54 ปี ร้อยละ 58.2 มีการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคมในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 55 – 59 ปี ร้อยละ 44.8 มีการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคมในระดับมาก (ตารางที่ 4.38)

ตารางที่ 4.38

ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม

อายุ	การเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- อายุ 50 – 54 ปี	58.2 (78)	55.2 (79)	56.7 (157)
- อายุ 55 – 59 ปี	41.8 (56)	44.8 (64)	43.3 (120)
รวม	100.0 (134)	100.0 (143)	100.0 (277)

 $X^2 = .14154$

df = 1

Sig. = .7068

5.2.8 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 50-54 ปี ร้อยละ 61.8 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 55-59 ปี ร้อยละ 45.7 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในระดับมาก (ตารางที่ 4.39)

ตารางที่ 4.39

ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

อายุ	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- อายุ 50 – 54 ปี	61.8 (55)	54.3 (102)	56.7 (157)
- อายุ 55 – 59 ปี	38.2 (34)	45.7 (86)	43.3 (120)
รวม	100.0 (89)	100.0 (188)	100.0 (277)

$X^2 = 1.10917$

df = 1

Sig. = .2923

5.3 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ และระดับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

5.3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านร่างกาย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านร่างกาย ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 79.5 มีการเตรียมการด้านร่างกายในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 30.8 มีการเตรียมการด้านร่างกายในระดับน้อย (ตารางที่ 4.40)

ตารางที่ 4.40

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านร่างกาย

ระดับการศึกษา	การเตรียมการด้านร่างกาย		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	30.8 (4)	20.5 (54)	20.9 (58)
- ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี	69.2 (9)	79.5 (210)	79.1 (219)
รวม	100.0 (13)	100.0 (264)	100.0 (277)

 $X^2 = .29509$

df = 1

Sig. = .5870

5.3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านการเงิน

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านการเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 79.4 มีการเตรียมการด้านการเงินในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 22.0 มีการเตรียมการด้านการเงินในระดับน้อย (ตารางที่ 4.41)

ตารางที่ 4.41

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านการเงิน

ระดับการศึกษา	การเตรียมการด้านการเงิน		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	22.0 (13)	20.6 (45)	20.9 (58)
- ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี	78.0 (46)	79.4 (173)	79.1 (219)
รวม	100.0 (59)	100.0 (218)	100.0 (277)

 $X^2 = .00278$

df = 1

Sig. = .9579

5.3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 81.9 มีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 31.1 มีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยในระดับมาก (ตารางที่ 4.42)

ตารางที่ 4.42

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย

ระดับการศึกษา	การเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	18.1 (39)	31.1 (19)	20.9 (58)
- ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี	81.9 (177)	68.9 (42)	79.1 (219)
รวม	100.0 (216)	100.0 (61)	100.0 (277)

$X^2 = 4.16586$

df = 1

Sig. = .0412

5.3.4 ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 97.7 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 28.6 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ในระดับน้อย (ตารางที่ 4.43)

ตารางที่ 4.43
ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์

ระดับการศึกษา	เตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	28.6 (6)	20.3 (52)	20.9 (58)
- ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี	71.4 (15)	97.7 (204)	79.1 (219)
รวม	100.0 (21)	100.0 (256)	100.0 (277)

$X^2 = .37859$

df = 1

Sig. = .5384

5.3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านจิตใจ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านจิตใจ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 84.3 มีการเตรียมการด้านจิตใจในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 23.2 มีการเตรียมการด้านจิตใจในระดับมาก (ตารางที่ 4.44)

ตารางที่ 4.44
ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านจิตใจ

ระดับการศึกษา	การเตรียมการด้านจิตใจ		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	15.7 (13)	23.2 (45)	20.9 (58)
- ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี	84.3 (70)	76.8 (149)	79.1 (219)
รวม	100.0 (83)	100.0 (194)	100.0 (277)

$X^2 = 1.56365$

df = 1

Sig. = .2111

5.3.6 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านงานอดิเรก

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านงานอดิเรก ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 86.0 มีการเตรียมการด้านงานอดิเรกในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 22.7 มีการเตรียมการด้านงานอดิเรกในระดับมาก (ตารางที่ 4.45)

ตารางที่ 4.45

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านงานอดิเรก

ระดับการศึกษา	การเตรียมการด้านงานอดิเรก		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	14.0 (8)	22.7 (50)	20.9 (58)
- ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี	86.0 (49)	77.3 (170)	79.1 (219)
รวม	100.0 (57)	100.0 (220)	100.0 (277)

$X^2 = 1.57445$

df = 1

Sig. = .2096

5.3.7 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 79.9 มีการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคมในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 21.7 มีการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคมในระดับมาก (ตารางที่ 4.46)

ตารางที่ 4.46
ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการ
ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม

ระดับการศึกษา	การเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	20.1 (27)	21.7 (31)	20.9 (58)
- ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี	79.9 (107)	78.3 (112)	79.1 (219)
รวม	100.0 (134)	100.0 (143)	100.0 (277)

$\chi^2 = .02717$

df = 1

Sig. = .8691

5.3.8 ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างไร้ความสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 83.1 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในระดับน้อย และกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 22.9 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในระดับมาก (ตารางที่ 4.47)

ตารางที่ 4.47
ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการเตรียมการ
เป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

ระดับการศึกษา	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	16.9 (15)	22.9 (43)	20.9 (58)

ตารางที่ 4.47 (ต่อ)

ระดับการศึกษา	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี	83.1 (74)	77.1 (145)	79.1 (219)
รวม	100.0 (89)	100.0 (188)	100.0 (277)

$X^2 = .98310$ $df = 1$ $Sig. = .3214$

5.4 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับระดับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ และระดับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

5.4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการด้านร่างกาย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการด้านร่างกาย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ที่สมรสแล้ว ร้อยละ 70.5 มีการเตรียมการด้านร่างกายในระดับมาก ผู้ที่เป็นโสด ร้อยละ 38.5 และผู้ที่เป็นหม้าย / หย่าร้าง ร้อยละ 23.1 มีการเตรียมการด้านร่างกายในระดับน้อย (ตารางที่ 4.48)

ตารางที่ 4.48

ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการด้านร่างกาย

สถานภาพ	การเตรียมการด้านร่างกาย		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- โสด	38.5 (5)	21.2 (56)	22.0 (61)
- สมรส	38.5 (5)	70.5 (186)	69.0 (191)
- หม้าย / หย่าร้าง	23.1 (3)	8.3 (22)	9.0 (25)
รวม	100.0 (13)	100.0 (264)	100.0 (277)

$X^2 = 6.49732$ $df = 2$ $Sig. = .0388$

5.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการด้านการเงิน

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการด้านการเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่สมรสแล้ว ร้อยละ 70.6 มีการเตรียมการด้านการเงินในระดับมาก ผู้ที่เป็นโสด ร้อยละ 23.7 และผู้ที่เป็นหม้าย / หย่าร้าง ร้อยละ 13.6 มีการเตรียมการด้านการเงินในระดับน้อย (ตารางที่ 4.49)

ตารางที่ 4.49

ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการด้านการเงิน

สถานภาพ	การเตรียมการด้านการเงิน		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- โสด	23.7 (14)	21.6 (47)	22.0 (61)
- สมรส	62.7 (37)	70.6 (154)	69.0 (191)
- หม้าย / หย่าร้าง	13.6 (8)	7.8 (17)	9.0 (25)
รวม	100.0 (59)	100.0 (218)	100.0 (277)

$X^2 = 2.23033$

df = 2

Sig. = .3279

5.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่สมรสแล้ว ร้อยละ 75.4 มีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยในระดับมาก และผู้ที่เป็นโสด ร้อยละ 23.1 และผู้ที่เป็นหม้าย / หย่าร้าง ร้อยละ 9.7 มีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยในระดับน้อย (ตารางที่ 4.50)

ตารางที่ 4.50
ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย

สถานภาพ	การเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- โสด	23.1 (50)	18.0 (11)	22.0 (61)
- สมรส	67.1 (145)	75.4 (46)	69.0 (191)
- หม้าย / หย่าร้าง	9.7 (21)	6.6 (4)	9.0 (25)
รวม	100.0 (216)	100.0 (61)	100.0 (277)

$X^2 = 1.56607$

df = 2

Sig. = .4570

5.4.4 ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่สมรสแล้ว ร้อยละ 70.7 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ในระดับมาก และผู้ที่เป็นโสด ร้อยละ 38.1 และผู้ที่เป็นหม้าย / หย่าร้าง ร้อยละ 14.3 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ในระดับน้อย (ตารางที่ 4.51)

ตารางที่ 4.51
ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์

สถานภาพ	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- โสด	38.1 (8)	20.7 (53)	22.0 (61)

ตารางที่ 4.51 (ต่อ)

สถานภาพ	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- สมรส	47.6 (10)	70.7 (181)	69.0 (191)
- หม้าย / หย่าร้าง	14.3 (3)	8.6 (22)	9.0 (25)
รวม	100.0 (21)	100.0 (256)	100.0 (277)

 $X^2 = 4.86240$

df = 2

Sig. = .0879

5.4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการด้านจิตใจ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการด้านจิตใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ที่สมรสแล้ว ร้อยละ 73.2 มีการเตรียมการด้านจิตใจในระดับมาก ผู้ที่เป็นโสด ร้อยละ 33.7 และผู้ที่เป็นหม้าย/ หย่าร้าง ร้อยละ 7.2 มีการเตรียมการด้านจิตใจในระดับน้อย (ตารางที่ 4.52)

ตารางที่ 4.52

ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการด้านจิตใจ

สถานภาพ	การเตรียมการด้านจิตใจ		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- โสด	33.7 (28)	17.0 (33)	22.0 (61)
- สมรส	59.0 (49)	73.2 (142)	69.0 (191)
- หม้าย / หย่าร้าง	7.2 (6)	9.8 (19)	9.0 (25)
รวม	100.0 (83)	100.0 (194)	100.0 (277)

 $X^2 = 9.49751$

df = 2

Sig. = .0087

5.4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการด้านงานอดิเรก

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการด้านงานอดิเรก ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่สมรสแล้ว ร้อยละ 71.4 มีการเตรียมการด้านงานอดิเรกในระดับมาก ผู้ที่เป็นโสด ร้อยละ 31.6 และผู้ที่เป็นหม้าย / หย่าร้าง ร้อยละ 14.3 มีการเตรียมการด้านงานอดิเรกในระดับน้อย (ตารางที่ 4.53)

ตารางที่ 4.53

ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการด้านงานอดิเรก

สถานภาพ	การเตรียมการด้านงานอดิเรก		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- โสด	31.6 (18)	19.5 (43)	22.0 (61)
- สมรส	59.6 (34)	71.4 (157)	69.0 (191)
- หม้าย / หย่าร้าง	14.3 (3)	9.1 (20)	9.0 (25)
รวม	100.0 (5)	100.0 (220)	100.0 (277)

$X^2 = 3.88289$

df = 2

Sig. = .1435

5.4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่สมรสแล้ว ร้อยละ 70.9 มีการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคมในระดับน้อย ผู้ที่เป็นโสด ร้อยละ 23.8 และผู้ที่เป็นหม้าย / หย่าร้าง ร้อยละ 9.1 มีการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคมในระดับมาก (ตารางที่ 4.54)

ตารางที่ 4.54
ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการ
ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม

สถานภาพ	การเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- โสด	20.1 (27)	23.8 (34)	22.0 (61)
- สมรส	70.9 (95)	67.1 (96)	69.0 (191)
- หม้าย / หย่าร้าง	9.0 (12)	9.1 (13)	9.0 (25)
รวม	100.0 (134)	100.0 (143)	100.0 (277)

$X^2 = .55668$

df = 2

Sig. = .7570

5.4.8 ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่สมรสแล้ว ร้อยละ 69.1 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในระดับมาก ผู้ที่เป็นโสด ร้อยละ 22.5 และผู้ที่เป็นหม้าย / หย่าร้าง ร้อยละ 9.0 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในระดับน้อย (ตารางที่ 4.55)

ตารางที่ 4.55
ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับการเตรียมการ
เป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

สถานภาพ	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- โสด	22.5 (20)	21.8 (41)	22.0 (61)
- สมรส	68.5 (61)	69.1 (130)	69.0 (191)
- หม้าย / หย่าร้าง	9.0 (8)	9.0 (17)	9.0 (25)
รวม	100.0 (89)	100.0 (188)	100.0 (277)

$X^2 = .01552$

df = 2

Sig. = .9923

5.5 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับระดับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ และระดับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

5.5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการด้านร่างกาย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการด้านร่างกาย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่มีเงินเดือนสูงกว่า 40,001 บาท ร้อยละ 60.6 มีการเตรียมการด้านร่างกายในระดับมาก ผู้ที่มีเงินเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 38.5 และผู้ที่มีเงินเดือน 20,001-40,000 บาท ร้อยละ 30.8 มีการเตรียมการด้านร่างกายในระดับน้อย (ตารางที่ 4.56)

ตารางที่ 4.56

ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการด้านร่างกาย

เงินเดือน	การเตรียมการด้านร่างกาย		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ต่ำกว่า 20,000 บาท	38.5 (5)	6.4 (17)	7.9 (22)
- 20,001 – 40,000 บาท	30.8 (4)	33.0 (87)	32.9 (91)
- สูงกว่า 40,001 บาท	30.8 (4)	60.6 (160)	59.2 (164)
รวม	100.0 (13)	100.0 (264)	100.0 (277)

 $\chi^2 = 17.87751$

df = 2

Sig. = .0001

5.5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการด้านการเงิน

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการด้านการเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่มีเงินเดือนสูงกว่า 40,001 บาท ร้อยละ 62.7 มีการเตรียมการด้านการเงินในระดับน้อย ผู้ที่มีเงินเดือน 20,001- 40,000 บาท ร้อยละ 35.3 และเป็นผู้ที่มีเงินเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 6.4 มีการเตรียมการด้านการเงินในระดับมาก (ตารางที่ 4.57)

ตารางที่ 4.57

ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการด้านการเงิน

เงินเดือน	การเตรียมการด้านการเงิน		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ต่ำกว่า 20,000 บาท	13.6 (8)	6.4 (14)	7.9 (22)

ตารางที่ 4.57 (ต่อ)

เงินเดือน	การเตรียมการด้านการเงิน		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- 20,001 – 40,000 บาท	23.7 (14)	35.3 (77)	32.9 (91)
- สูงกว่า 40,001 บาท	62.7 (37)	58.3 (127)	59.2 (164)
รวม	100.0 (59)	100.0 (218)	100.0 (277)

 $\chi^2 = 5.03321$

df = 2

Sig. = .0807

5.5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่มีเงินเดือนสูงกว่า 40,001 บาท ร้อยละ 61.1 มีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยในระดับน้อย ผู้ที่มีเงินเดือน 20,001- 40,000 บาท ร้อยละ 36.1 และผู้ที่มีเงินเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 11.5 มีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยในระดับมาก (ตารางที่ 4.58)

ตารางที่ 4.58

ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย

เงินเดือน	การเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ต่ำกว่า 20,000 บาท	6.9 (15)	11.5 (7)	7.9 (22)
- 20,001 – 40,000 บาท	31.9 (69)	36.1 (22)	32.9 (91)
- สูงกว่า 40,001 บาท	61.1 (132)	52.5 (32)	59.2 (164)
รวม	100.0 (216)	100.0 (61)	100.0 (277)

 $\chi^2 = 2.07688$

df = 2

Sig. = .3540

5.5.4 ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ที่มีเงินเดือนสูงกว่า 40,001 บาท ร้อยละ 61.3 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ในระดับมาก ผู้ที่มีเงินเดือน 20,001- 40,000 บาท ร้อยละ 38.1 และผู้ที่มีเงินเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 28.6 มีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยในระดับน้อย (ตารางที่ 4.59)

ตารางที่ 4.59

ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการ
เป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์

เงินเดือน	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ต่ำกว่า 20,000 บาท	28.6 (6)	6.3 (16)	7.9 (22)
- 20,001 – 40,000 บาท	38.1 (8)	32.4 (83)	32.9 (91)
- สูงกว่า 40,001 บาท	33.3 (7)	61.3 (157)	59.2 (164)
รวม	100.0 (21)	100.0 (256)	100.0 (277)

$X^2 = 14.93451$

df = 2

Sig. = .0006

5.5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการด้านจิตใจ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการด้านจิตใจ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่มีเงินเดือนสูงกว่า 40,001 บาท ร้อยละ 62.7 มีการเตรียมการด้านจิตใจในระดับน้อย ผู้ที่มีเงินเดือน 20,001- 40,000 บาท ร้อยละ 35.1 และผู้ที่มีเงินเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 7.2 มีการเตรียมการด้านจิตใจในระดับมาก (ตารางที่ 4.60)

ตารางที่ 4.60
ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการด้านจิตใจ

เงินเดือน	การเตรียมการด้านจิตใจ		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ต่ำกว่า 20,000 บาท	9.6 (8)	7.2 (14)	7.9 (22)
- 20,001 – 40,000 บาท	27.7 (23)	35.1 (68)	32.9 (91)
- สูงกว่า 40,001 บาท	62.7 (52)	57.7 (112)	59.2 (164)
รวม	100.0 (83)	100.0 (194)	100.0 (277)

$X^2 = 1.62038$

df = 2

Sig. = .4448

5.5.6 ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการด้านงานอดิเรก

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการด้านงานอดิเรก ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่มีเงินเดือนสูงกว่า 40,001 บาท ร้อยละ 59.5 มีการเตรียมการด้านงานอดิเรกในระดับมาก ผู้ที่มีเงินเดือน 20,001- 40,000 บาท ร้อยละ 31.6 และผู้ที่มีเงินเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 10.5 มีการเตรียมการด้านงานอดิเรกในระดับน้อย (ตารางที่ 4.61)

ตารางที่ 4.61
ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการด้านงานอดิเรก

เงินเดือน	การเตรียมการด้านงานอดิเรก		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ต่ำกว่า 20,000 บาท	10.5 (6)	7.3 (16)	7.9 (22)
- 20,001 – 40,000 บาท	31.6 (18)	33.2 (73)	32.9 (91)

ตารางที่ 4.61 (ต่อ)

เงินเดือน	การเตรียมการด้านงานอดิเรก		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- สูงกว่า 40,001 บาท	57.9 (33)	59.5 (131)	59.2 (164)
รวม	100.0 (57)	100.0 (220)	100.0 (277)

 $X^2 = .65963$

df = 2

Sig. = .7191

5.5.7 ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่มีเงินเดือนสูงกว่า 40,001 บาท ร้อยละ 61.2 มีการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคมในระดับน้อย ผู้ที่มีเงินเดือน 20,001 – 40,000 บาท ร้อยละ 36.4 และที่มีเงินเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 6.3 มีการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคมในระดับมาก (ตารางที่ 4.62)

ตารางที่ 4.62

ความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการ
ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม

เงินเดือน	การเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ต่ำกว่า 20,000 บาท	9.7 (13)	6.3 (9)	7.9 (22)
- 20,001 – 40,000 บาท	29.1 (39)	36.4 (52)	32.9 (91)
- สูงกว่า 40,001 บาท	61.2 (82)	57.3 (82)	59.2 (164)
รวม	100.0 (134)	100.0 (143)	100.0 (277)

 $X^2 = 2.29442$

df = 2

Sig. = .3175

5.5.8 ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่มีเงินเดือนสูงกว่า 40,001 บาท ร้อยละ 60.7 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในระดับน้อย ผู้ที่มีเงินเดือน 20,001-40,000 บาท ร้อยละ 34.0 และผู้ที่มีเงินเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 7.4 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในระดับมาก (ตารางที่ 4.63)

ตารางที่ 4.63

ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

เงินเดือน	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ต่ำกว่า 20,000 บาท	9.0 (8)	7.4 (14)	7.9 (22)
- 20,001 – 40,000 บาท	30.3 (27)	34.0 (64)	32.9 (91)
- สูงกว่า 40,001 บาท	60.7 (54)	58.5 (110)	59.2 (164)
รวม	100.0 (89)	100.0 (188)	100.0 (277)

$X^2 = .48105$

df = 2

Sig. = .7862

5.6 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับระดับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ และระดับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

5.6.1 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการด้านร่างกาย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการด้านร่างกาย ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่ไม่มีระดับซี ร้อยละ 72.0 มีการเตรียมการ

ด้านร่างกายในระดับมาก ผู้ที่มีระดับที่ 5-7 และผู้ที่มีระดับที่ 8-9 ร้อยละ 15.4 มีการเตรียมการด้านร่างกายในระดับน้อย (ตารางที่ 4.64)

ตารางที่ 4.64

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการด้านร่างกาย

ระดับ (ซี)	การเตรียมการด้านร่างกาย		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ไม่มีระดับซี	69.2 (9)	72.0 (190)	71.8 (199)
- ระดับที่ 5 - 7	15.4 (2)	16.3 (43)	16.2 (45)
- ระดับที่ 8 - 9	15.4 (2)	11.7 (31)	11.9 (33)
รวม	100.0 (13)	100.0 (264)	100.0 (277)

$X^2 = .15712$ $df = 2$ $Sig. = .9244$

5.6.2 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการด้านการเงิน

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการด้านการเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่ไม่ีระดับซี ร้อยละ 72.9 มีการเตรียมการด้านการเงินในระดับน้อย ผู้ที่มีระดับที่ 5-7 ร้อยละ 16.5 และผู้ที่มีระดับที่ 8-9 ร้อยละ 11.9 มีการเตรียมการด้านการเงินในระดับมาก (ตารางที่ 4.65)

ตารางที่ 4.65

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการด้านการเงิน

ระดับ (ซี)	การเตรียมการด้านการเงิน		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ไม่มีระดับซี	72.9 (43)	71.6 (156)	71.8 (199)
- ระดับซี 5 - 7	15.3 (9)	16.5 (36)	16.2 (45)
- ระดับซี 8 - 9	11.9 (7)	11.9 (26)	11.9 (33)
รวม	100.0 (59)	100.0 (218)	100.0 (277)

 $X^2 = .05678$

df = 2

Sig. = .9720

5.6.3 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่ไม่มีระดับซี ร้อยละ 72.1 มีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยในระดับทำมาก ผู้ที่มีระดับซี 5-7 ร้อยละ 15.3 และผู้ที่มีระดับซี 8-9 ร้อยละ 13.0 มีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยในระดับน้อย (ตารางที่ 4.66)

ตารางที่ 4.66

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย

ระดับ (ซี)	การเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ไม่มีระดับซี	71.8 (155)	72.1 (44)	71.8 (199)
- ระดับซี 5 - 7	15.3 (33)	19.7 (12)	16.2 (45)

ตารางที่ 4.66 (ต่อ)

ระดับ (ซี)	การเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ระดับซี 8 - 9	13.0 (28)	8.2 (5)	11.9 (33)
รวม	100.0 (216)	100.0 (61)	100.0 (277)

$X^2 = 1.47335$ $df = 2$ $Sig. = .4787$

5.6.4 ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่ไม่มีระดับซี ร้อยละ 72.7 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ในระดับมาก ผู้ที่มีระดับซี 5 - 7 และผู้ที่มีระดับซี 8 - 9 ร้อยละ 19.0 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ในระดับน้อย (ตารางที่ 4.67)

ตารางที่ 4.67

ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์

ระดับ (ซี)	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ไม่มีระดับซี	61.9 (13)	72.7 (186)	71.8 (199)
- ระดับซี 5 - 7	19.0 (4)	16.0 (41)	16.2 (45)
- ระดับซี 8 - 9	19.0 (4)	11.3 (29)	11.9 (33)
รวม	100.0 (21)	100.0 (256)	100.0 (277)

$X^2 = 1.39289$ $df = 2$ $Sig. = .4984$

5.6.5 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการด้านจิตใจ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการด้านจิตใจ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่ไม่มีระดับซี ร้อยละ 78.3 มีการเตรียมการด้านจิตใจในระดับน้อย ผู้ที่มีระดับซี 5-7 ร้อยละ 19.1 และผู้ที่มีระดับซี 8-9 ร้อยละ 11.9 มีการเตรียมการด้านจิตใจในระดับมาก (ตารางที่ 4.68)

ตารางที่ 4.68

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการด้านจิตใจ

ระดับ (ซี)	การเตรียมการด้านจิตใจ		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ไม่มีระดับซี	78.3 (65)	69.1 (134)	71.8 (199)
- ระดับซี 5 - 7	9.6 (8)	19.1 (37)	16.2 (45)
- ระดับซี 8 - 9	12.0 (10)	11.9 (23)	11.9 (33)
รวม	100.0 (83)	100.0 (194)	100.0 (277)

$X^2 = 3.87717$

df = 2

Sig. = .1439

5.6.6 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการด้านงานอดิเรก

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการด้านงานอดิเรก ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่ไม่มีระดับซี ร้อยละ 71.9 มีการเตรียมการด้านงานอดิเรกในระดับน้อย ผู้ที่มีระดับซี 5-7 ร้อยละ 17.3 และผู้ที่มีระดับซี 8-9 ร้อยละ 10.9 มีการเตรียมการด้านงานอดิเรกในระดับมาก (ตารางที่ 4.69)

ตารางที่ 4.69

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการด้านงานอดิเรก

ระดับ (ซี)	การเตรียมการด้านงานอดิเรก		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ไม่มีระดับซี	71.9 (41)	71.8 (158)	71.8 (199)
- ระดับซี 5 - 7	12.3 (7)	17.3 (38)	16.2 (45)
- ระดับซี 8 - 9	15.8 (9)	10.9 (24)	11.9 (33)
รวม	100.0 (57)	100.0 (220)	100.0 (277)

 $X^2 = 1.59961$

df = 2

Sig. = .4494

5.6.7 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่ไม่ีระดับซี ร้อยละ 75.4 มีการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคมในระดับน้อย ผู้ที่มีระดับซี 5 - 7 ร้อยละ 18.9 และผู้ที่มีระดับซี 8 - 9 ร้อยละ 12.6 มีการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคมในระดับมาก (ตารางที่ 4.70)

ตารางที่ 4.70

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการ

ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม

ระดับ (ซี)	การเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ไม่มีระดับซี	75.4 (101)	68.5 (98)	71.8 (199)

ตารางที่ 4.70 (ต่อ)

ระดับ (ซี)	การเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ระดับที่ 5 - 7	13.4 (18)	18.9 (27)	16.2 (45)
- ระดับที่ 8 - 9	11.2 (15)	12.6 (18)	11.9 (33)
รวม	100.0 (134)	100.0 (143)	100.0 (277)

 $\chi^2 = 1.82746$

df = 2

Sig. = .4010

5.6.8 ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่ไม่มียุทธศาสตร์ ร้อยละ 74.2 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในระดับน้อย ผู้ที่มีระดับซี 5-7 ร้อยละ 18.1 และผู้ที่มีระดับซี 8-9 ร้อยละ 11.2 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในระดับมาก (ตารางที่ 4.71)

ตารางที่ 4.71

ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างระดับ (ซี) กับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

ระดับ (ซี)	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ไม่มีระดับซี	74.2 (66)	70.7 (133)	71.8 (199)
- ระดับที่ 5 - 7	12.4 (11)	18.1 (34)	16.2 (45)

ตารางที่ 4.71 (ต่อ)

ระดับ (ซี)	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ระดับซี 8 - 9	13.5 (12)	11.2 (21)	11.9 (33)
รวม	100.0 (89)	100.0 (188)	100.0 (277)

 $X^2 = 1.58807$

df = 2

Sig. = .4520

5.7 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับระดับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ และระดับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

5.7.1 ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการด้านร่างกาย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการด้านร่างกาย ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ/ องค์การมหาชน ร้อยละ 67.8 มีการเตรียมการด้านร่างกายในระดับมาก และผู้ที่เป็นข้าราชการ/ ลูกจ้างประจำ/ พนักงานราชการ ร้อยละ 46.2 มีการเตรียมการด้านร่างกายในระดับน้อย (ตารางที่ 4.72)

ตารางที่ 4.72

ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการด้านร่างกาย

ตำแหน่ง	การเตรียมการด้านร่างกาย		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ/พนักงานราชการ	46.2 (6)	32.2 (85)	32.9 (91)
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ/องค์การมหาชน	53.8 (7)	67.8 (179)	67.1 (186)
รวม	100.0 (13)	100.0 (264)	100.0 (277)

 $X^2 = .55286$

df = 1

Sig. = .4572

5.7.2 ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการด้านการเงิน

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการด้านการเงิน ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ/ องค์การมหาชน ร้อยละ 67.4 มีการเตรียมการด้านการเงินในระดับมาก และผู้ที่เป็นข้าราชการ / ลูกจ้างประจำ/ พนักงานราชการ ร้อยละ 33.9 มีการเตรียมการด้านการเงินในระดับน้อย (ตารางที่ 4.73)

ตารางที่ 4.73

ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการด้านการเงิน

ตำแหน่ง	การเตรียมการด้านการเงิน		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ข้าราชการ/ ลูกจ้างประจำ/ พนักงานราชการ	33.9 (20)	32.6 (71)	32.9 (91)
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ องค์การมหาชน	66.1 (39)	67.4 (147)	67.1 (186)
รวม	100.0 (59)	100.0 (218)	100.0 (277)

$X^2 = .00134$

df = 1

Sig. = .9708

5.7.3 ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ/ องค์การมหาชน ร้อยละ 67.6 มีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยในระดับน้อย และผู้ที่เป็นข้าราชการ/ ลูกจ้างประจำ/ พนักงานราชการ ร้อยละ 34.4 มีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยในระดับมาก (ตารางที่ 4.74)

ตารางที่ 4.74

ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย

ตำแหน่ง	การเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ/พนักงานราชการ	32.4 (70)	34.4 (21)	32.9 (91)
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ/องค์การมหาชน	67.6 (146)	65.6 (40)	67.1 (186)
รวม	100.0 (216)	100.0 (61)	100.0 (277)

$X^2 = .02019$ $df = 1$ $Sig. = .8870$

5.7.4 ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ/องค์การมหาชน ร้อยละ 68.8 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ในระดับมาก และผู้ที่เป็นข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ/พนักงานราชการ ร้อยละ 52.4 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ในระดับมาก (ตารางที่ 4.75)

ตารางที่ 4.75

ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์

ตำแหน่ง	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ข้าราชการ/ ลูกจ้างประจำ/ พนักงานราชการ	52.4 (11)	31.3 (80)	32.9 (91)

ตารางที่ 4.75 (ต่อ)

ตำแหน่ง	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ องค์การมหาชน	47.6 (10)	68.8 (176)	67.1 (186)
รวม	100.0 (21)	100.0 (256)	100.0 (277)

 $X^2 = 3.02895$

df = 1

Sig. = .0818

5.7.5 ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการด้านจิตใจ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการด้านจิตใจ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ/ องค์การมหาชน ร้อยละ 72.3 มีการเตรียมการด้านจิตใจในระดับน้อย และผู้ที่เป็นข้าราชการ/ ลูกจ้างประจำ/ พนักงานราชการ ร้อยละ 35.1 มีการเตรียมการด้านจิตใจในระดับมาก (ตารางที่ 4.76)

ตารางที่ 4.76

ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการด้านจิตใจ

ตำแหน่ง	การเตรียมการด้านจิตใจ		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ/พนักงานราชการ	27.7 (23)	35.1 (68)	32.9 (91)
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ/องค์การมหาชน	72.3 (60)	64.9 (126)	67.1 (186)
รวม	100.0 (83)	100.0 (194)	100.0 (277)

 $X^2 = 1.10670$

df = 1

Sig. = .2928

5.7.6 ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการด้านงานอดิเรก

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการด้านงานอดิเรก ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ/ องค์การมหาชน ร้อยละ 67.7 มีการเตรียมการด้านงานอดิเรกในระดับมาก และผู้ที่เป็นข้าราชการ/ ลูกจ้างประจำ/ พนักงานราชการ ร้อยละ 35.1 มีการเตรียมการด้านงานอดิเรกในระดับน้อย (ตารางที่ 4.77)

ตารางที่ 4.77

ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการด้านงานอดิเรก

ตำแหน่ง	การเตรียมการด้านงานอดิเรก		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ/พนักงานราชการ	35.1 (20)	32.3 (71)	32.9 (91)
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ/องค์การมหาชน	64.9 (37)	67.7 (149)	67.1 (186)
รวม	100.0 (57)	100.0 (220)	100.0 (277)

$X^2 = .06005$ $df = 1$ $Sig. = .8064$

5.7.7 ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ/ องค์การมหาชน ร้อยละ 71.6 มีการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคมในระดับน้อย และผู้ที่เป็นข้าราชการ/ ลูกจ้างประจำ/ พนักงานราชการ ร้อยละ 37.1 มีการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคมในระดับมาก (ตารางที่ 4.78)

ตารางที่ 4.78

ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการ

ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม

ตำแหน่ง	การเตรียมการด้านการมี ส่วนร่วมในสังคม		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ/พนักงานราชการ	28.4 (38)	37.1 (53)	32.9 (91)
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ/องค์การมหาชน	71.6 (96)	62.9 (90)	67.1 (186)
รวม	100.0 (134)	100.0 (143)	100.0 (277)

 $\chi^2 = 1.99795$

df = 1

Sig. = .1575

5.7.8 ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ/องค์การมหาชน ร้อยละ 69.7 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในระดับน้อย และผู้ที่เป็นข้าราชการ/ ลูกจ้างประจำ/ พนักงานราชการ ร้อยละ 34.0 มีการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในระดับมาก (ตารางที่ 4.79)

ตารางที่ 4.79

ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับการเตรียมการ
เป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

ตำแหน่ง	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุ ที่ประสบความสำเร็จ		รวม
	ทำน้อย	ทำมาก	
- ข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ/พนักงานราชการ	30.3 (27)	34.0 (64)	32.9 (91)
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ/องค์การมหาชน	69.7 (62)	66.0 (124)	67.1 (186)
รวม	100.0 (89)	100.0 (188)	100.0 (277)

 $X^2 = .22676$
 $df = 1$
 $Sig. = .6339$

5.7.9 สรุปภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์และการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ พบว่า สถานภาพสมรส และเงินเดือนกับการเตรียมการด้านร่างกาย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพศ และระดับการศึกษากับการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ โดยภาพรวมพบว่าเงินเดือนกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ พบว่า เพศ อายุ และสถานภาพสมรสกับการเตรียมการด้านจิตใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพศกับการเตรียมการด้านงานอดิเรก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ โดยภาพรวมพบว่าข้อมูลทั่วไปกับการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 4.80)

ตารางที่ 4.80
ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการเตรียมการ
เป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ และการเตรียมการ
เป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ

ข้อมูลทั่วไป	การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์				การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ			
	ด้านร่างกาย	ด้านการเงิน	ด้านที่อยู่อาศัย	ภาพรวม	ด้านจิตใจ	ด้านงานอดิเรก	ด้านการมีส่วนร่วมในสังคม	ภาพรวม
เพศ	.9899	.1108	.0031*	.9584	.0100*	.0466*	.1220	.4468
อายุ	.0178*	.5419	.2506	.0994	.0056*	.9538	.7068	.2923
ระดับการศึกษา	.5870	.9579	.0412*	.5384	.2111	.2096	.8691	.3214
สถานภาพสมรส	.0388*	.3279	.4570	.0879	.0087*	.1435	.7570	.9923
เงินเดือน	.0001*	.0807	.3540	.0006*	.4448	.7191	.3175	.7862
ระดับ (ซี)	.9244	.9720	.4787	.4984	.1439	.4494	.4010	.4520
ตำแหน่ง	.4572	.9708	.8870	.0818	.2928	.8064	.1575	.6339

ตอนที่ 2 การอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “การเตรียมการเข้าสู่วัยสูงอายุที่มีศักยภาพ ของบุคลากรกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” ทำให้ทราบถึงการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ (Productive Aging) การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ (Successful Aging) รวมถึงการเตรียมการใช้ชีวิตหลังเกษียณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนกลาง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยผลจากการศึกษาได้ปรากฏข้อมูลที่เป็นประเด็นสำคัญในการนำผลการศึกษามาอภิปรายเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะอื่นๆ ดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ (Productive Aging) แบ่งเป็นการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการด้านร่างกาย การเตรียมการด้านการเงิน และการเตรียมการด้านที่อยู่

อาศัย ผลการศึกษาภาพรวมของการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนกลาง สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า ร้อยละ 92.4 มีระดับการเตรียมการอยู่ในระดับมาก โดยมีการเตรียมการด้านร่างกายสูงที่สุดในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 95.3 รองลงมา คือ การเตรียมด้านการเงินในระดับมาก ร้อยละ 78.7 และน้อยที่สุด คือ การเตรียมด้านที่อยู่อาศัยในระดับน้อย ร้อยละ 78.0 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์กับเงินเดือนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การเตรียมการด้านร่างกาย ซึ่งเป็นพฤติกรรมของบุคคลในการดูแลเอาใจใส่ต่อสุขภาพร่างกาย ทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพ และโภชนาการ พบว่าบุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนกลาง สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.3 มีเตรียมการด้านร่างกายโดยการรับประทานอาหารที่มีกากใยสูงประเภทผักใบเขียวและผลไม้ต่างๆ สูงที่สุด เพื่อเป็นการดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองให้แข็งแรงก่อนจะเข้าสู่วัยสูงอายุ สอดคล้องกับแนวคิดของทองใบ หงส์เวียงจันทร์ (2532, น. 124-132); เจก ธนะสิริ (2536, น. 107-140) และ บรรลุ ศิริพานิช (2537, น. 19-42) ที่ได้กล่าวไว้ว่า เนื่องจากผู้ที่ใกล้จะเข้าสู่วัยสูงอายुर่างกายจะมีการเสื่อมลงอย่างเห็นได้ชัดเจน หากมีการเตรียมตัวเพื่อสุขภาพที่ดีโดยดูแลสุขภาพด้วยดีมาอย่างต่อเนื่องจะส่งผลให้สุขภาพในวัยเกษียณอายุไม่ทรุดโทรมเร็วกว่าที่ควรจะเป็น รองลงมา คือ บุคลากร ร้อยละ 94.2 มีการเตรียมการโดยออกกำลังกายเพื่อเตรียมการเป็นผู้สูงอายุ เนื่องจากมองว่าการออกกำลังกายหรือบริหารร่างกายทุกวัน จะช่วยให้อวัยวะทุกส่วนแข็งแรง ทำหน้าที่ได้ตามปกติ และชะลอความเสื่อมของร่างกาย สอดคล้องกับแนวคิดของทองใบ หงส์เวียงจันทร์ (2532, น. 124-132); เจก ธนะสิริ (2536, น. 107-140) และ บรรลุ ศิริพานิช (2537, น. 19 – 42) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่าผู้สูงอายุที่อยู่เฉยๆ จะเป็นอันตรายต่อร่างกายเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น จึงควรเลือกวิธีการออกกำลังกายที่ดีและง่ายๆ เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ซึ่งจะช่วยให้เนื้อเยื่อทุกส่วนได้รับอาหารและออกซิเจนเพียงพอ อวัยวะทุกส่วนแข็งแรงทำหน้าที่ได้ตามปกติ ทั้งนี้ สำหรับการเตรียมการด้านร่างกายที่กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 45.1 การซื้อประกันชีวิตไว้เพื่อเป็นหลักประกันด้านสุขภาพภายหลังจากเกษียณอายุ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน ซึ่งแต่ละหน่วยงานได้มีการสร้างหลักประกันด้านสุขภาพให้แก่บุคลากรในลักษณะที่แตกต่างกันออกไปอยู่แล้ว เช่น สวัสดิการการรักษาพยาบาลภายหลังจากการเกษียณ และกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์ เป็นต้น

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเตรียมการด้านร่างกายกับอายุ สถานภาพ และเงินเดือน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของสิริชัย คำชมภู (2550) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การเตรียมการสร้างหลักประกันเพื่อการดำรงชีวิตในวัยสูงอายุ ของข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี” และพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันจะมีทัศนคติต่อการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ ด้านการดูแลตนเองและพึ่งตนเองได้แตกต่างกัน และสอดคล้องตามแนวคิดการเกษียณอายุแนวใหม่ ของศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2549, น. 106-109) ที่ได้กล่าวไว้ว่าระยะเวลาของการเกษียณจนไปถึงช่วงที่ผ่านพ้นอย่างสมบูรณ์จนสามารถปรับตัวได้นั้น จำเป็นต้องมีการเตรียมการและวางแผนก่อนการเกษียณไม่น้อยกว่า 5 ปี เพื่อหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ และกำหนดทางเลือกดำเนินชีวิตให้มีสิ่งที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้น

การเตรียมการด้านการเงิน ซึ่งเป็นพฤติกรรมของบุคคลในการบริหารจัดการทรัพย์สิน และควบคุมการใช้จ่าย พบว่าบุคลากรในสวนกลาง สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ส่วนใหญ่ร้อยละ 89.5 พยายามลดรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือยมากที่สุด ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 89.2 ซึ่งพยายามเคลียร์หนี้สินที่มีอยู่ก่อนเกษียณอายุ โดยมองว่าเมื่อเกษียณจากงานเข้าสู่วัยสูงอายุแล้วโอกาสที่จะหางานที่มีรายได้สูง และการหวังพึ่งพาทรัพย์สินจากบุตรหลานในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันเป็นเรื่องค่อนข้างยาก ดังนั้น จึงควรประหยัด และรู้จักการวางแผนใช้จ่ายเงิน สอดคล้องตามแนวคิดของศรีเรือน แก้วกังวาล (2530, น. 11) ที่กล่าวว่า ผู้ที่จะเกษียณอายุควรมีการเตรียมความพร้อมเรื่องทรัพย์สินเงินทองไว้ล่วงหน้า ตั้งแต่วัยกลางคนตามความเหมาะสมกับลักษณะอาชีพของบุคคล เพราะการมีฐานะการเงินที่มั่นคงเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดความสุขในวัยสูงอายุ นอกจากนี้ ร้อยละ 87.7 บุคลากรได้มีการเตรียมการด้านการเงิน โดยสะสมเงินฝากกับสหกรณ์ออมทรัพย์ และร้อยละ 74.4 สะสมเงินฝากกับธนาคารประจำ ทั้งนี้ การเตรียมสะสมทรัพย์ในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่เริ่มประกอบอาชีพหรือในวัยกลางคน จะทำให้มีฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคงพอสมควรก่อนที่จะเกษียณ สร้างความสบายใจและความพึงพอใจในชีวิต รวมไปถึงการมีหลักประกันทางการเงินเพื่อใช้จ่ายในสิ่งที่ต้องการหรือเพิ่มการดูแลสุขภาพของตนเองหลังเกษียณจากงาน สอดคล้องกับแนวคิดของทองใบ หงส์เวียงจันทร์ (2532, น. 124-132); บรรลุ ศิริพานิช (2537, น. 19-42); วิจิตร บุญยะโหดระ (2537, น. 117-122) และ มัทนา พนานิรมัย (2542, น. 93-102) ที่กล่าวถึงวิธีการเตรียมการด้านการเงิน โดยส่งเสริมให้บุคคลและครอบครัวทุกคนรู้จักการออม เพื่อเป็นหลักประกันของตนเองในอนาคตที่ดีที่สุด ซึ่งควรเริ่มต้นสะสมตั้งแต่เนิ่นๆ เป็นเวลา 10 -15 ปีก่อนเกษียณอายุการทำงาน สำหรับบุคลากร ร้อยละ 39.7

ได้เริ่มที่จะทำงานเสริมเพื่อเป็นอีกอาชีพหนึ่งไว้รองรับเมื่อเกษียณอายุ เนื่องจากต้องการใช้ความสามารถพึ่งตนเองภายหลังเกษียณ และไม่ต้องเป็นภาระต่อครอบครัวสังคม สอดคล้องตามความหมายของการเป็นผู้สูงอายุที่ยังประโยชน์ของศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2549, น. 81) ที่ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ และความสามารถในการพึ่งตนเองเท่าที่จะทำได้ และการใช้ความสามารถส่วนตัวในทางสร้างสรรค์ให้แก่ตนเอง ครอบครัว บุคคลอื่น และสังคม ทั้งนี้ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเตรียมการด้านการเงินกับเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา เงินเดือน ระดับซี และตำแหน่ง ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับการเตรียมการและการวางแผนทางการเงินที่บุคลากรได้ดำเนินการผ่านมา ทั้งในส่วนของการออม การมีบำนาญ และการประกันอื่นๆ จะส่งผลให้บุคลากรมีสถานภาพทางการเงินที่ดีเมื่อเข้าสู่วัยเกษียณ และมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตโดยไม่อึดอัด เพิ่มศักยภาพในการดูแลรักษาสุขภาพร่างกาย การเตรียมที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมด้วย สอดคล้องตามแนวคิดกระบวนการทัศน์ใหม่ของการเกษียณอายุของศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2549, น. 110) ทั้งนี้ หน่วยงานจึงควรให้การสนับสนุนการเตรียมการด้านการเงิน โดยการรณรงค์หรือให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสม เช่น การออม หรือการประกอบอาชีพเสริม เป็นต้น

การเตรียมการด้านที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับการวางแผนด้านที่อยู่อาศัย และการกำหนดรูปแบบที่อยู่อาศัย พบว่าบุคลากรในส่วนกลาง สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ส่วนใหญ่ร้อยละ 81.2 มีการพูดคุยปรึกษาหารือร่วมกับสมาชิกภายในครอบครัวเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยในยามเกษียณอายุสูงสุด เนื่องจากต้องการที่จะร่วมคิดร่วมวางแผนกับคนในครอบครัวก่อนที่จะตัดสินใจเลือกที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม รองลงมา ร้อยละ 67.5 พยายามปรับปรุง ซ่อมแซม เพิ่มเติม เปลี่ยนวัสดุต่างๆ ของที่พักอาศัยใหม่ เนื่องจากยังมีศักยภาพในด้านของงบประมาณ และความสามารถในการปรับปรุงซ่อมแซมได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับบริบูรณ์ พรพิบูลย์ (2535, น. 54-58) และ ศรีเวื่อน แก้วกังวาล (2534, น. 78-94) ที่กล่าวว่า การเตรียมที่อยู่อาศัย ควรจัดเตรียมให้พร้อมก่อนถึงวันเกษียณ และควรจัดเตรียมตั้งแต่วัยกลางคน ซึ่งจะกระทำได้ง่ายกว่า ทั้งนี้ เนื่องจากยังมีความสามารถในการติดต่อเกี่ยวกับการก่อสร้าง การเลือกซื้อวัสดุต่างๆ การแสวงหาทรัพย์สินมาใช้จ่ายในการเตรียมที่อยู่อาศัย ทั้งนี้ ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีการเตรียมการด้านที่พักอาศัยในระดับน้อย/ไม่ได้เตรียมนั้น กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ร้อยละ 75 ให้เหตุผลว่าเนื่องจากมีที่พักอาศัยซึ่งเป็นของตนเอง และมีความเหมาะสมอยู่แล้ว โดยมีความสะดวกในการเดินทาง อยู่ใกล้กับญาติพี่น้อง และมีความเหมาะสมกับการอยู่อาศัยเมื่อต้องเข้าสู่

วัยสูงอายุ ร้อยละ 10.4 ให้เหตุผลว่าเนื่องจากมีข้อจำกัดทางการเงิน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มนี้จะเป็นบุคคลที่มีอายุ 55-59 ปี โดยอาจเนื่องมาจากปัญหาในการใช้จ่ายส่วนบุคคล หรือการมีภาระการใช้จ่ายในด้านอื่นๆ นอกจากนี้ ร้อยละ 2.1 ให้เหตุผลว่ายังอยู่ในระหว่างการตัดสินใจเลือกพื้นที่อยู่อาศัยภายหลังเกษียณ และไม่มีเวลาเตรียมการอย่างจริงจัง เนื่องจากมีภาระหน้าที่ทั้งในด้านการทำงาน และครอบครัว

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยกับเพศ และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ การที่เพศชายมีการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยในระดับมากกว่าเพศหญิง อาจเนื่องมาจากวัฒนธรรมของสังคมไทยที่ส่งเสริมให้เพศชายต้องเป็นผู้นำในการที่จะสร้างรากฐานความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยของครอบครัว

2. การเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ (Successful Aging) แบ่งเป็นการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการด้านจิตใจ การเตรียมการด้านงานอดิเรก และการเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม ซึ่งผลการศึกษาภาพรวมของการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนกลาง สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า ร้อยละ 67.9 มีการเตรียมการอยู่ในระดับมาก โดยมีการเตรียมการด้านงานอดิเรกสูงที่สุดในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 79.4 รองลงมา คือ การเตรียมด้านจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 70.0 และการเตรียมด้านการมีส่วนร่วมในสังคมในระดับมาก ร้อยละ 51.6 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ กับเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา เงินเดือน ระดับซี และตำแหน่ง ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การเตรียมการด้านจิตใจ ซึ่งเป็นพฤติกรรมของบุคคลในการดูแลเอาใจใส่ต่อสุขภาพร่างกาย ทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพ และโภชนาการ พบว่าบุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนกลาง สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ส่วนใหญ่ร้อยละ 83.8 เริ่มอ่านหนังสือธรรมะเพื่อใช้ศาสนาเพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80.9 ที่เริ่มไปวัดเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เช่น ฟังเทศน์ ปฏิบัติธรรม หรืออื่นๆ ทั้งนี้ เนื่องจากต้องการปล่อยวางและหาความสบายใจหลังจากที่มุงมั่นอยู่กับการทำงานมาเป็นระยะเวลายาวนาน สอดคล้องกับแนวคิดของเชก ธนะสิริ (2536, น. 70) ที่ได้แนะนำวิธีการดูแลสุขภาพจิตในวัยสูงอายุไว้ว่าควรใช้หลักธรรมในทางพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทำจิตใจให้สบาย ไม่เคร่งเครียด มีการปฏิบัติทางจิต เช่น การนั่งสมาธิ ภาวนา เป็นต้น นอกจากนี้ บุคลากร ร้อยละ 83.4 ได้เตรียมที่จะพบปะสังสรรค์ และใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมร่วมกันภายในกลุ่มเพื่อน

ภายหลังการเกษียณ เพื่อเป็นการพักผ่อนและทำกิจกรรมตามความต้องการเพื่อสร้างความสุขให้กับชีวิตของตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2549, น. 80) ที่กล่าวถึงการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จในระยะของการปลดปล่อย (Disengagement) และระยะการทำให้กระจ่างชัด (Redefinition) ว่าผู้สูงอายุจะหันมาให้รางวัลกับชีวิตโดยกำหนดทางเลือกในการดำเนินชีวิตของตนเองเพื่อไปสู่ความสำเร็จ ภายใต้การให้ความสำคัญต่อความสุขใจที่ได้ทำในสิ่งที่รัก หรือการทำกิจกรรมพิเศษที่ตอบสนองให้กับตนเอง และทำให้รู้สึกว่าชีวิตหลังเกษียณมีคุณค่าขึ้น เช่น การพักผ่อน การท่องเที่ยว นันทนาการ และงานอดิเรกอื่นๆ หรือการเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมต่างๆ บุคลากรร้อยละ 75.8 เตรียมที่จะปรับบทบาทมาเป็นผู้ให้คำปรึกษาของครอบครัว ใกล้เคียงกับบุคลากรร้อยละ 73.6 ที่มีการเตรียมลดบทบาท / ลดกิจกรรมงานสังคม สอดคล้องกับวิธีการดูแลสุขภาพจิตในวัยสูงอายุของเอก ธนะสิริ (2536, น. 70) ที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์ และความอบอุ่นที่ดีในครอบครัว เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงในชีวิตหลังวัยเกษียณ และร้อยละ 52.0 บุคลากรเตรียมที่จะพูดคุยเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการแบ่งบทบาทหน้าที่ภรรยา คู่สมรสอีกฝ่ายยังไม่เกษียณอายุ ใกล้เคียงกับบุคลากร ร้อยละ 49.8 ที่สมาชิกภายในครอบครัวเตรียมปรับบทบาทมาเป็นหัวหน้าครอบครัวเมื่อรู้ว่าจะเกษียณ ร้อยละ 48.0 เตรียมที่จะปรับบทบาทมาเป็นปู่ย่าตายายของลูกหลาน เนื่องจากต้องการให้คำปรึกษาแนะนำและทำตนให้เป็นประโยชน์กับครอบครัวและบุตรหลานภายหลังจากเกษียณ สอดคล้องกับแนวคิดของประเวศ วะสี (2542, น. 10) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ ตามกรอบความคิดของคุณภาพชีวิตว่าในวัยสูงอายุจะต้องพิจารณาว่าผู้สูงอายุควรเตรียมตัวด้านสุขภาพกายให้พร้อมแต่วัยหนุ่มสาว จิตใจต้องร่าเริงแจ่มใส ต้องรู้ว่าตัวเองมีประโยชน์มีความหมายกับคนอื่นจะได้ภูมิใจ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเตรียมการด้านจิตใจกับเพศ อายุ และสถานภาพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของปิยรัตน์ เมืองไทย (2541) ที่ทำการศึกษา เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเตรียมตัวต่อการเข้าสู่วัยสูงอายุของข้าราชการสตรีโสด สังกัดราชการส่วนกลาง กระทรวงสาธารณสุข” และพบว่าสถานภาพมีความสัมพันธ์กับการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุด้านต่างๆ โดยสตรีโสด จะมีการเตรียมตัวต่อการเข้าสู่วัยสูงอายุด้านต่างๆ ทั้งการเตรียมตัวด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ ด้านการเตรียมตัวมีส่วนร่วมในสังคมและงานอดิเรกในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ การเตรียมการด้านจิตใจนั้น ถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการเตรียมการเข้าสู่การเกษียณอายุ ซึ่งบุคลากรควรมีการเตรียมตัวร่วมกับสมาชิกภายในครอบครัว สอดคล้องกับแนวคิดการเกษียณอายุแนวใหม่ของศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2549, น. 109-110) ที่ได้กล่าวไว้ว่าผู้ที่เตรียมเกษียณ ในระยะที่ 1 นั้นถือเป็นระยะของการตระหนักรู้

(Acknowledgement) โดยบุคคลต้องตระหนักถึงการเตรียมพร้อมที่จะยุติจากการทำงาน โดยนอกจากผู้ที่ใกล้เกษียณอายุจะมีการเตรียมตัวแล้วสมาชิกในครอบครัวก็ควรมีการเรียนรู้ สร้างการยอมรับโดยพูดคุยแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับแนวทางที่จะอยู่ร่วมกันภายหลังการเกษียณและการดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไป

การเตรียมการด้านงานอดิเรก ซึ่งเป็นพฤติกรรมในการศึกษาเรียนรู้และใช้ชีวิตแบบกิจกรรมยามว่างตามความถนัด และความสนใจ พบว่าบุคลาการที่ปฏิบัติงานในส่วนกลาง สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ส่วนใหญ่ร้อยละ 81.6 เตรียมที่จะเลี้ยงสัตว์/ปลูกต้นไม้เพื่อสร้างความเพลิดเพลินในวัยสูงอายุ ใกล้เคียงกับบุคลาการร้อยละ 81.2 ซึ่งเตรียมทดลองทำงานอดิเรกหลายๆ อย่าง เพื่อพิจารณาว่ากิจกรรมแบบไหนที่เหมาะสมกับตนเอง และร้อยละ 65.3 เตรียมที่จะเข้าอบรมระยะสั้นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ชอบและสนใจเพื่อเป็นงานอดิเรกในยามเกษียณ ทั้งนี้ การที่กลุ่มตัวอย่างต้องการทำกิจกรรมต่างๆ ก็เพื่อที่จะสร้างความพึงพอใจ ความเพลิดเพลิน และคลายความเหงาเมื่อต้องเกษียณจากงาน สอดคล้องกับแนวคิดของเชก ธนะสิริ (2532, น. 38 อ้างถึงใน ทศพล กฤตยพิสิฐ, 2547, น. 22) ที่ได้กล่าวไว้ว่างานอดิเรกนั้น ความสัมพันธ์กับความพึงพอใจและความสุขของผู้สูงอายุ โดยพบว่าผู้เกษียณอายุที่มีงานอดิเรกและงานยามว่าง 1-2 ชนิด จะมีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าผู้เกษียณอายุที่ไม่มีงานอดิเรกและงานยามว่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเตรียมการด้านงานอดิเรกกับเพศมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริชัย คำชมภู (2550) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การเตรียมการสร้างหลักประกันเพื่อการดำรงชีวิตในวัยสูงอายุ ของข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี” และพบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จะมีความคิดเห็น ด้านการดูแลตนเองและพึ่งตนเองได้ในระดับมาก ความพึงพอใจในชีวิตตนเองด้านสุขภาพ ด้านการทำสิ่งต่างๆ ได้ตามศักยภาพของตนเอง มีการเข้าร่วมกิจกรรมชมรมสม่ำเสมอและด้านการใช้ความสามารถส่วนตัวในทางสร้างสรรค์ต่อการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ การเตรียมการด้านงานอดิเรกนั้น ถือเป็นทางเลือกที่ดี และปล่อยให้ว่างสำหรับบุคคลที่ต้องทำงานมาตลอดชีวิต ควบคู่ไปกับการสร้างความเพลิดเพลินจากกิจกรรมหรืองานอดิเรกที่บุคคลได้ทดลองทำ สอดคล้องกับแนวคิดการเกษียณอายุแนวใหม่ของ ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2549, น. 109-110) ที่กล่าวถึงผู้ที่เกษียณอายุในระยะที่ 3 ระยะของการปลดปล่อย (Disengagement) ไว้ว่าผู้ที่เกษียณอายุในระยะนี้เป็นช่วงที่จะลดความผูกพันกับงานให้น้อยลง และเริ่มมีทางเลือกในการทำงานที่เฉพาะของตนให้มากขึ้น โดยอาจเพิ่ม

ความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ในครอบครัวให้มากขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการดำเนินชีวิตประจำวัน การจัดบ้าน การจัดการเรื่องอาหาร การพักผ่อน นันทนาการ หรืองานอดิเรกอื่น ๆ

การเตรียมการด้านการมีส่วนร่วมในสังคม ซึ่งเป็นพฤติกรรม ในการสร้างสัมพันธภาพ และสร้างกิจกรรมตามความพึงพอใจ และความสามารถของตนเอง พบว่าบุคคลากรที่ปฏิบัติงานใน ส่วนกลาง สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ส่วนใหญ่ร้อยละ 79.1 มีการเตรียมกิจกรรมที่จะทำร่วมกันภายในกลุ่มเพื่อนหลังเกษียณ เช่น พบปะสังสรรค์ ทักสนศึกษา ทำบุญ หรือท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน มีสังคมกับเพื่อนในวัยเดียวกันหรือต่างวัยโดยไม่ต้องเหงาอยู่คนเดียว และจิตใจแจ่มใส สอดคล้องตามแนวคิดของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2542, น. 70-79) ที่กล่าวไว้ว่าการเตรียมการหากิจกรรมที่มีความเหมาะสมสำหรับตัวเองทำภายหลัง พ้นจากหน้าที่การงานในช่วงบั้นปลายชีวิตภายหลังจากการเกษียณอายุนั้น จะช่วยส่งเสริมให้ชีวิต มีคุณค่า มีความสุข สร้างความพึงพอใจในชีวิตให้กับผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถอยู่ในวาระ บั้นปลายได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จตามแนวคิดของการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ บุคคลากรร้อยละ 45.8 เตรียมเข้าชมรม/ทำกิจกรรมให้สังคม เนื่องจาก ต้องการการใช้ชีวิตที่เหลืออยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมตามความรู้ความสามารถที่มีอยู่ เช่น เป็นที่ปรึกษาของชมรม/สมาคมต่างๆ หรือเป็นวิทยากร ให้ความรู้ในเรื่องที่ตนเองมีความสามารถ สอดคล้องกับแนวคิดของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2542, น. 70-79) ที่กล่าวถึง การทำงานในช่วงบั้นปลายของชีวิตว่าควรให้ความสำคัญต่อความสุขใจที่ได้ทำงานนั้นเป็นหลัก ตามความถนัดที่มีซึ่งจะช่วยทำให้ไม่ต้องมีการเรียนรู้ปรับตัวใหม่มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นการทำงานที่ สานต่อจากงานที่เราทำก่อนเกษียณ หรือเป็นงานอดิเรกที่เราทำในเวลาว่างอยู่แล้วก็ได้ ทั้งนี้ กิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุที่สามารถทำได้ภายหลังการเกษียณ เพื่อเป็นการถ่ายทอด ประสบการณ์ ความรู้ความสามารถ และภูมิปัญญาด้านต่างๆ ของตนเองสู่คนรุ่นต่อไป ซึ่งผลที่ ตามมานอกเหนือจากการได้ทำประโยชน์ต่อสังคมแล้ว ยังทำให้มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง จิตใจ แจ่มใส เพราะได้เคลื่อนไหวอยู่เสมอและไม่เบื่อบ่อยในการดำเนินชีวิต สำหรับบุคคลากรร้อยละ 25.3 มีการเตรียมทำนามบัตรเพื่อแจ้งที่อยู่อาศัยที่แน่นอนภายหลังเกษียณให้เพื่อนฝูงทราบ เนื่องจาก ต้องการสร้างความสัมพันธ์ผ่านการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนฝูง สะดวกต่อการนัดหมายเพื่อทำ กิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเพื่อนๆ ที่มีอุดมการณ์เดียวกันภายหลังจากเกษียณ สอดคล้องตามแนวคิด ของบุษยามาส สินธุประภา (2539, น. 23) ที่ได้กล่าวไว้ในทฤษฎีกิจกรรมว่ากิจกรรมทางสังคมจะถูก ผูกมัดไว้กับบทบาททางสังคมของบุคคล ดังนั้น หากบุคคลถูกกีดกันออกจากบทบาททางสังคม หรือลดกิจกรรมทางสังคมของบุคคลลง จะส่งผลให้ความพึงพอใจในชีวิตลดลงไปด้วย โดยหาก

ผู้สูงอายุที่มีกิจกรรมสูงจะมีการปรับตัวได้ดีทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคม และบุคคลที่สามารถดำรงกิจกรรมทางสังคมได้ จะเป็นผู้ที่มีความพอใจในชีวิตสูงและมีภาพลักษณ์เกี่ยวกับตัวเองดี

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเตรียมการเป็นผู้สูงอายุที่ประสบความสำเร็จกับเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา เงินเดือน ระดับชี และตำแหน่ง ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยการเกษียณอายุถือเป็นการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตของบุคคล ซึ่งหากได้มีการสนับสนุนให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมรูปแบบต่างๆ จะช่วยให้บุคคลไม่เกิดความรู้สึกสูญเสีย หรือท้อแท้ที่ต้องการยุติจากงานประจำ และเข้าสู่ภาวะการเกษียณอายุแนวใหม่ ด้วยความรู้สึกพึงพอใจที่ได้ทำกิจกรรมหรืองานอดิเรกที่ตนเองปรารถนา ทั้งนี้หน่วยงานควรมีการเตรียมบุคลากรเพื่อเกษียณอายุ โดยการอบรมให้ความรู้กับผู้เตรียมเกษียณอายุในหลากหลายโครงการ เพื่อให้ผู้เกษียณอายุมีทางเลือกในกิจกรรมทางสังคมที่ตนเองชอบ และมีความถนัดเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของการเกษียณอายุที่แท้จริง

3. การแสดงความคิดเห็นในการเตรียมการใช้ชีวิตหลังเกษียณของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านชีวิตส่วนบุคคล ด้านการท่องเที่ยวและการทำกิจกรรมต่างๆ ด้านการเงิน และด้านสุขภาพโดยด้านชีวิตส่วนบุคคลพบว่าบุคลากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 32.4 ต้องการใช้ชีวิตอย่างสงบเรียบง่ายตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการท่องเที่ยวและการทำกิจกรรมต่างๆ พบว่าบุคลากร ร้อยละ 24.0 ต้องการเข้าวัดเพื่อศึกษาธรรมะ ปฏิบัติธรรม และทำบุญภายหลังจากเกษียณ ด้านการเงิน ร้อยละ 46.0 บุคลากรส่วนใหญ่ ต้องการที่จะลงทุนทำธุรกิจส่วนตัวเล็กๆ น้อยๆ เพื่อเป็นรายได้เลี้ยงตนเองภายหลังจากการเกษียณ และด้านสุขภาพ ร้อยละ 67.0 บุคลากรส่วนใหญ่มีความคาดหวังที่จะใช้ชีวิตภายหลังจากเกษียณโดยมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงไม่เป็นภาระกับลูกหลานและคนรอบข้าง ทั้งนี้ ข้อมูลการแสดงความคิดเห็นในการเตรียมการใช้ชีวิตหลังเกษียณของกลุ่มตัวอย่างข้างต้น สอดคล้องตามแนวคิดของประเวศ วะสี (2542, น. 10) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของการเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ ตามกรอบความคิดของคุณภาพชีวิต ไว้ว่า ผู้สูงอายุควรเตรียมตัวด้านสุขภาพกายให้พร้อมแต่วัยหนุ่มสาว จิตใจต้องร่าเริงแจ่มใส ต้องรู้ว่าตัวเองมีประโยชน์มีความหมายกับคนอื่นจะได้ภูมิใจ ส่วนเรื่องสติสมานินั้น ถ้าสามารถเจริญสติสมาธิได้คุณภาพชีวิตก็จะสูง มีภูมิคุ้มกันมากขึ้น ด้านสังคมควรให้ความสำคัญกับครอบครัวครอบครัวอบอุ่นเป็นเรื่องสำคัญและการมีส่วนร่วมในชุมชน